

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 128. — ŠTEV. 128.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 2, 1921. — ČETRTAK, 2. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

VELIKI PLEMENSKI IZGREDI V OKLAHOMI.

ARETACIJA ČRNCA. KATEREGA SE DOLŽI NAPADA NA BELO DEKLICO V TULSA, JE POVZROČILA CELO NOČ TRAJAJOČE IZGREDE. — ZADNJA POROČILA PRAVIJO, DA JE BIL OSMRČENIH 85 OSEB

Tulsa, Okla., 1. junija. — Glasi se, da je bilo najmanj petnajst ljudi ubitih in na ducate nadaljnih ranjenih tekom celo noč trajajočih izgrede, katerih se je vdeležilo nekako tisoč črncev ter nekako dva tisoč belih. Izgredi so bili posledica aretacije nekega črnca večer popoldne, katerega se dolži, da je napadel belo deklico.

Aeroplani krožijo nad pozoriščem izgrede ter poročajo, da leži najmanj osem mrtvih črncev v "No mans land", med zakopi, katere so improvizirali pristaši obeh strank.

V mestu se nahaja nezadostna straža, obstoječa iz ene kompanije državne milice in generalni adjutant Barrett se nahaja na poti sem, da prevzame poveljstvo. Poklical je tri kompanije infanterije iz bližnjih okrajev ter bo privedel s seboj kompanijo s strojnimi puškami.

Tračnice in skadališča Santa Fe železnice predstavljajo "No mans land", preko katere streljajo črnci in beli drug na drugega. Glasi se, da je bilo več železniških uslužbencev ubitih, ko so skušali iti na svoje delo.

Danes se je izvedelo, da so Dick Howianda, črnce, katerega so aretirali, prevedli iz tukajšnje ječe nekam drugam, na varen prostor.

Sveži izbruh se je završil ob polosmih zjutraj v Standpipe Hill okraju, na skrajnem severnem koncu črnega distrikta, kjer je bila obstreljena neka bela ženska, po imenu Gilmore. Stala je na verandi svojega doma, ko jo je obstrelil neki črncec, eden izmed številnih, ki so zabarikadirani v neki cerkvi.

Na stotine oboroženih belih mož je pohitelo z avtomobili v ta okraj.

Včeraj popoldne se je neka bela deklica pritožila, da jo je napadel črncec in neki policist je aretiral napadaleca. Zaprli so ga v mestni ječi, ki se nahaja v najvišjem nadstropju sodnice, in policija in imela nobenega strahu, da bo prišlo do izgrede.

Ob sedmih zvečer pa so pričeli prihajati na trg pred sodiščem črnci v skupinah po štiri ali pet in ob osmih se je pojavila nadaljna tolpa, oborožena s puškami in revolverji. Novica se je hitro razširila po mestu in predno je nastopil mrak se je pojavila na pozorišču enako močna četa belih, ki so bili tudi oboroženi. Tako črnci kot beli so se poslužili avtomobilov, da so dospeli na lice mesta in svoje orožje so skrivali na dnu avtomobilov.

Policijski načelnik je takoj uvidel, da ne bo mogel obvladati položaja ter telefoniral guberniju, naj pošlje vojaško pomoč. Gubernier mu je dal polnomoč, da pokliče krajevno kompanijo milice ter objavi nadaljno pomoč. Miličarji so razgnali tolpo pred sodiščem, a šele potem, ko sta bila ubita dva bela in en črncec.

Črncec je ustrelil neki policist, ki ga je hotel aretirati. Enega obeh belih je ustrelil neki črncec, dočim je bil drugi ubit od strela, ki je prišel iz avtomobila, v katerem so se nahajali beli možje.

Ker se črncec ni posrečilo oprostiti svojega človeka, so se umaknili v svoj okraj na drugi strani tračnice Santa Fe železnice ter pričeli streljati na bele, katere so videli na cesti.

Pojdimo nad nigre! — se je glasil bojni krik belih krog desetih zvečer. Tega krika so se oprijeli vsi slabi elementi v mestu. Navahili so na orožarne in predno je mogla milica zavarovati prodajalno, so se izgrede žele polastiti orožja in municije in dobrooborožena tolpa se je napotila proti stanovanjem črncev.

Proti jutru je postalo streljanje splošno in več ljudi je bilo ranjenih, ko so skušali iti preko te "No mans" dežele. Iz Muskogee je prišlo poročilo, da se tamonjši črnci oborožujejo in da hočejo svojim rojakom na pomoč, a oblasti so razpršile vse oddelke, kakohitro so bili sestavljeni.

Tulsa, Okla., 1. junija. — Danes je napravila milica red v tukajšnjem okraju. Kljub temu pa prebivalstvo še ni mirno in se neprestano pojavljajo novi spopadi. Vsęga skupaj je bilo mrtvih od 85 do 175 oseb.

Pet tisoč zamorcev je brez doma. Petsto ranjenecv so odvedli v bolnišnice. Usmrčenihi je bilo samo devet belokožcev, ostali so pa črnci.

V mestu je proglašeno vojno stanje. Osebe, ki nimajo posebnega vojaškega dovoljenja, se ne smejo muditi po sedmi uri zvečer na ulicah.

Slika nam kaže najslavnejšega ameriškega inženirja za mostne konstrukcije, Gustava Lindenthala. On je napravil načrte za most med New Yorkom in New Jersey. Most bo stal sto milijonov dolarjev ter bo največji most na svetu.

KOLIKO JUGOSLOVANOV KAJZER ŠE NI BO SMELO V AMERIKO? IZGUBIL NADE

Nova naselniška določba stopi dne 1. julija v veljavo. — Za Turčijo še ni ničesar določena.

Washington, D. C., 1. junija. — Danes je priselinski komisar W. W. Husband objavil, koliko ljudi se sme med prvim julijem tega leta in prvim julijem prihodnjega leta priseliti iz raznih držav v Ameriko.

Listina je kompletna z izjemo Turcije in južne Azije. Med prvim julijem tega in prvim julijem prihodnjega leta bo smelo priti v Združene države le 6495 Jugoslovanov.

Nadalje bo smelo priti sem (približno številke) dvanajst tisoč Ncrvežanov, deset tisoč Švedov, pet tisoč Danev, tritisoč Belgijcev, devetdeset Luksemburčanov, šest tisoč Francozov, štiri tisoč Portugalcev, sedemsto Špancev, dvainštirideset tisoč Italijanov, štirideset tisoč Rusov, sedem tisoč Avstrijev, šest tisoč Madžarov, tri tisoč Grkov, štirinajst tisoč Čehoslovakov, tristo Albancev, enosredemdeset Rečanov, petindvajset tisoč Poljakov ter tristo Avstralecv.

11-LETEN DEČEK OBTOŽEN UMORA.

Knox, Ind., 31. maja. — V okrajnem sodišču Starke County se je pričela danes obravnava proti enajst let staremu Cecil Burkett, katerega se dolži umora po prvem redu. Deček je baje oddal strel, ki je ubil Bennie Syavina, sedem let starega dečka, na Zahvalni dan preteklega leta.

Soglasno z izjavo dečkovega zagovornika je Burkett najmlajši človek, ki je bil kedaj obtožen umora, v tej državi ter bo najbrž oproščen.

ROP V BILŽINI POLICIJSKE STRAŽNICE.

Minneapolis, Minn., 1. junija. Pet banditov je napadlo danes dva uslužbenca Milles and Traders Bank ter jima odvzelo šestnajst tisoč dolarjev v gotovini. Napad se je izvršil v neposredni bližini policijske stražnice.

NEMŠKE ČETE PODE POLJAKE

Nemške sile so potisnile poljake ustaje nazaj. — Velike izgube v bitki. — Berlin proti akciji.

Annaberg, Slezija, 1. junija. — Poljski ustaši, ki so napadli nemške obrambne organizacije v tej majhni vasi, ki leži nekako sedemnajst milj južno-iztočno od Oppehn, so bili poraženi ter se danes umikajo proti severo-iztoku. Takoj po zavrnitvi napada od strani Poljakov so Nemci vprizorili proti-ofenzivo ter pognali Poljake nazaj do Kalinova, nekako tri milje proti severo-iztoku in tekom noči so prišla poročila, da so Poljaki izpraznili vas Šimišov.

Poroča se, da je bilo ubitih petdeset Poljakov in petdeset Nemcev in da je bilo 175 nadaljnih ranjenih tekom napada na Annaberg.

Cementna tovarnica v Šimišov je bila baje pogrnana v zrak in več hiš je bilo požganih.

Nemci, katere se dolži da so imeli stik s Poljaki v tej vasi, so bili aretirani in dva nemška prostovoljca, sta bila istotako aretirana, ker se jih dolži, da sta kradla kmetov konje.

Baron von Pless, ki poveljuje nemškimi obrambnim organizacijam tukaj, je izjavil, da so Poljaki napadli Nemce, ki so se omejili na obrambo.

Pričakovali smo napad že več dni, — je rekel, — a mislo bili v stanu pripraviti se z zadostnimi silami. Poljaki so pričeli obstreljevati Ananberg ob eni zjutraj ter vprizorili dve uri pozneje napad. Branili smo se dobro ter vprizorili nato posrečen protinapad.

RUSKA LETINA BO DOBRA — PRAVI KRASIN.

London, Anglija, 1. junija. — Pred kratkimi se je vrnil iz Moskve sovjetski zastopnik Leonid Krasin ter podal časniskarskim poročevalcem naslednjo izjavo: — Industrija se v Rusiji z veliko naglico obnavlja. Hrana je še vedno največji problem. Lanskaja suša postavila Rusijo pred prazno skledo, do prihodnje letine je pa še vedno par mesecev. Maja meseca je padlo precej dežja in vsled tega obeta biti prihodnja letina veliko boljša.

KRALJ IZGUBIL DEDŠČINO.

Toulouse, Francija, 1. junija. — Prizivno sodišče je danes tukaj zavrglo sklep civilnega sodišča v St. Gaudins, ki je bil uveljavljen v juliju 1913 in soglasno s katerim naj bi dobil španski kralj Alfons svoto 500.000 dolarjev, katero mu je zapustil neki Albert Sapene, preje župan v nekem majhnem mestu v bližini Toulouse. Sapene je umrl v nekem azilu za umobolne. Prizivno sodišče je razsodilo, da je poroka neveljavna ter odločilo, da mora celo zapuščino dobiti sestra Sapeneja. Kralju Alfonsu pa je zapustil Sapene to veliko svoto ker je bil hud rojalist ter je sovražil republikansko obliko vlade.

POTNI LISTI SE DOBJO

Jugoslovanski konzul je sopeset pričel izdajati potne liste za Jugoslavijo. Potni list preskrbimo vsakemu, kadar pride v naš urad, kajti, kadar se vloži prošnja, mora biti vaia osebno navzoč.

Kdor ima stari potni list, domovinski ali krstni list, vojaško ali delavsko knjižico, naj jo prinese s seboj. Glede odhoda in cene parnikov se obrnite na tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street, New York

RAZJASNITEV SKRI VNOSTNEGA UMORA

LESTVICA IZ VRVI JE SLUŽILA KOT KLJUČ ZA ARETACIJO OSUMLJENEGA ČLOVEKA. — DOBRO DELO PPOLICIJE V HOBOKENU.

Policija v Hobokenu je tekom preteklega večera formalno obdolžila William Bodeja, starega 28 let, ki je bil nekoč mornar v nemški mornarici in pozneje mehanik v Hobokenu, umora Friderika Rueckerta, bogatega podpredsednika White Metals Company. Policija trdi, da je bil Bode član tolpe tatov in vlomincev, ki so se posluževali lestvic iz vrvi in ki so pred kratkim izvršili trideset ali več vlomov.

Rueckert je umrl v St. Mary bolnici v Hobokenu dne 10. maja preteklega leta, osem ur potem, ko ga je neki maskiran človek ustrelil v njegovem stanovanju na Washington St. v Hobokenu, to je en teden poprej, predno se je hotel Rueckert poročiti z Miss Elsie Vorrach iz Hobokena.

Čudna veriga okolščin je dovela do aretacije dozdevnega morilca. Bodeja, nekega Fosterja in še tretjega človeka, po imenu Edward Boscia je dne 14. maja aretirala policija v Atlantic City kot sumljive značaje. Bode in Foster sta bila prijeta pod obtožbo nerednega obnašanja in sicer na povelje policijskega načelnika Maltbee. Policijski načelnik je nato razposlal naokrog opis obeh in preiskava je dognala, da je bil avtomobil, s katerim sta se pripeljala v Atlantic City, last nekega dr Pecorara iz Bronx.

Tudi newyorška policija se je pričela zanimati za Bodeja, ker je pobegnil iz neke policijske ječe, dočim je čakal na preiskavo radi napada in ropa.

Policija v Hobokenu pa je bila ona, ki je našla v možu, katerega so prijeli v Atlantic City, človeka, ki ga je iskala že eno leto radi umora Rueckerta.

Ko je policijski načelnik Maltbee izvedel, da bo Bode s pomočjo odvetnikov najbrž izpuščen, se ga je obdolžilo posesti pištole, katero je našla policija v ukradenem avtomobilu.

Po umoru Rueckerta so našli detektivi v bližini pozorišča zložna starinsko pištolo. Lastnik neke zastavljavnice v Hobokenu je nato izjavil, da je prodal dotično pištolo človeku, ki je rekel, da je Adolf Schmidt in da stenuje v neki hiši v bližini stanovanja Rueckerta. V nedeljo je našel detektiv Christie iz Hobokena nekega človeka, ki je bil priča nakupa pištole. Odvedel ga je v ječo, kjer je zaprt Bode, in dotični ga je takoj spoznal kot moža, ki je kupil revolver v zastavljavnici.

Soglasno z detektivi v Hobokenu je z aretacijo Bodeja pojasnjeval skrivnost umora Rueckerta.

Dozdeveni morilec ima soglasno z izpovedjo detektivov za seboj dolgo zločinsko karijero. Tako Bode kot Foster, ki je bil aretiran z njim, sta bila člana posadke nekega interniranega-nemškega parnika. Oba sta služila v nemški trgovski mornarici in Bode je tekom zasliševanja izjavil, da je bil rojen v Nemčiji.

V preiskavi umora je prišla policija do sklepa, da je bil edinole mornar v stanu napraviti lestvico iz vrvi, katere se je poslužil morilec Rueckerta. Morilec se je spustil s strehe navzdol v stanovanje, v katerem je nato izvršil umor.

PROCES PROTI DECKERJU.

Warsaw, Ind., 1. junija. — Proces proti Virgil Deckerju, staremu osemnajst let, katerega dolže umora Leray Lovetta, ki mu je bil popolnoma podoben ter je bil njegov prijatelj par mesecev pred umorom, se bo pričel danes tukaj pred sodnikom Roys. Izbiranje porotnikov bo trajalo mogoče dva ali tri dni.

Pozvanih je veliko število prič. Država trdi, da je obstajala v

družini Deckerja zarota, da se umori Lovetta, nadomesti truplo siedenega za čno Virgil Deckerja ter kolektira zavarovalnino v znesku \$20,000.

DUNASKI KABINET JE RESIGNIRAL.

Dunaj, Avstrija, 1. junija. — Takoj, ko je izvedel kancler Mayr, da se bodo vršile na Štajerskem volitve glede pridružitve k Nemčiji, je resigniral z ostalimi člani svojega kabineta.

Donarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in isplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.70	1,000 kron	\$ 8.50
400 kron	\$3.60	5,000 kron	\$42.50
500 kron	\$4.50	10,000 kron	\$84.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 3.20	500 lir	\$28.00
100 lir	\$ 6.00	1000 lir	\$55.00
300 lir	\$17.40		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in isplačuje "Adriatische Bank" v Duzaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 2.85
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 13.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 26.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$120.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam pošalni denar dospě v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vsilike koristni za one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

'Skrivnost Orcivala'

Senzacionalni roman je začel danes izhajati na zadnji strani našega lista.

Čitatelji se bodo zopet sestali s svojim starim znancom gospodom Lekokom kateri jih je pred leti presenečal s svojo duhovitostjo v romanu 'Tatvina'.

Pisec romana je Gaboriau, Pri njem sta se učila slavni ameriški pisatelj Edgar Poe in Conan Doyle, kateri je po Lekokovem vzorcu ustvaril svojega Sherlock Holmesa.

Toda kakšna razlika je med detektivom Holmesom in Lekokom! Kot noč in dan.

Roman je logično izveden, polen skrivnostnih zapletov, katere končno reši s izvanredno bistrovidnostjo detektiv Lekok.

Kdor bo začel čitati, se ne bo kecal.

"GLAS NARODA"

AMERICAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Incorporated in the State of New York
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business in the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenišil sadoti in praznikov.
Za celo leto volja hit na Ameriko 30.00
Za New York za celo leto 20.00
Za cel letu 10.00
Za cel letu 5.00
Za cel letu 2.50

GLAS NARODA
Printed every day except Sundays and Holidays.
Subscription price 30.00
Advertisement in Agreement

Donat brez počtne in osebne po ne priobčujejo. Denar naj se blagovoll po
vključi po Money Order. Pri spremembi kralja naročnikov proročilo, da se
tudi prejšnje številke nanašajo, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575

Pristaši alkohola povsod enaki.

Newyorški Times priobčuje naslednji, v ironičnem smislu pisan članek:

Slepi pristaši demona pijače so precej iste vrste ničvedna banda po vsem svetu, kot je razvidno iz neke mučne povesti iz Anatolije. Kakor vsakemu znano, so bili Turki prohibicionisti že dolga stoletja in sicer na temelju svoje vere ter po pred kratkim ojačili te svoje verske zapovedi z zelo strogimi posvetnimi postavami. V svojih vojnah proti Grkom in Armenceem so bili deležni podpore boljševiške Rusije, ki je tudi suha po postavi, in nekateri izmed turških voditeljev so pričakovali dejanske pomoči iz Amerike na temelju teorije, da bodo morali držati skupaj trije suhi narodi proti ostalemu, z ruhom prepačenemu svetu.

Morda se je zgodilo v upanju, da se našenva snhaške armade v Ameriki proti Grkom, ko je neki turški propagandni list poročal o obžalovanju vrednih dogodkih, ki so sledili zasedenju mesta Ušak od strani Grkov. — Grški vojaki, — tako pravi razboriti turški poročevalec, — izpreminjajo turške prodajalce in celo lekarne v pivnice ter popivajo v njih. Ko postanejo dobre volje, uganjajo vsakovrstne neumnosti ter se pregreše proti dobremu okusu.

Kaj tako strahneja ni upravičilo katerokoli akcije od strani — Anti-salonske lige, celo vojno proti Grški na strani Turčije. Ali je dala Grška človeštvo le eno stvar, ki bi se dala primerjati s prohibicijo? Kljub temu pa se je bati, da tudi Turki niso popolnoma prosti vsakega greha. Zakaj imajo tudi na Turškem lekarne tako posebno privlačno silo za one, ki si žele prepovedane tekočine? Popolnoma na mestu bi bilo, če bi se dalo turški vladi primerno svarilo. Če si hoče še nadalje ohraniti simpatije prohibicionistične Amerike, naj pa nekoliko bolj na svoje lekarne ter gleda na to, da se ne zlorablja pravice razpečevanja pijače proti zdravniškemu receptu.

Turki in njih prijatelji.

Francoska in angleška vlada sta naenkrat prišli do spoznanja, da je bilo njih zaupanje v Mustafa Kemal pašo kaj na slabem mestu in neupravičeno. Angleške jetnike se še vedno zadržuje ter slabo poskopa z njimi. Angleškim trgovcem se ne dovoljuje uporabe anatolskih pristanišč, kjer bi lahko vršili trgovino z boljševiško Rusijo. — Neki Indijec, toraj angleški podanik, je bil obesen v Angori kot špijon. Kar se tiče Francozov, so ogorčeni vspricho dejstva, da noče vlada v Angori odobriti francosko-turškega dogovora, ki je bil sklenjen meseca februarja. S turškega stališča je ta dogovor že služil svojem namenu. Napravil je konec vojni v Ciliciji ter omogočil Turkom prevlado čet, ki so se berile v Ciliciji, na grško fronto. Turki so dobili vse, kar so hoteli ter ne vidijo nobenega vzroka, da bi se še nadalje držali dogovora, ki bi bil morda v korist edinele Francozov.

Človek bi mogoče simpatiziral bolj iskreno z onimi, kojih velike in blesteče iluzije so bile omajane na tako krut način, če bi videli luč v času, ko je bilo še vedno mogoče nekaj storiti. Nobenega večjega vzroka ni bilo verovati v dobro vero Turkov tekom preteklega februarja kot pa ob kateremkoli času tekom preteklih sto let ali tekom preteklih tisoč let. Turki so delali za svoje, prav kakor so delali Angleži, Francozi, Italijani in Grki za svoje interese. Turki niso bili tako bedasti, da bi domnevali, da je bila revizija Severske pogodbe posledica velikodušnega razpoloženja zavezniških državnikov napram Turkom. Turška diplomacija je že prišla v pregovor radi svoje neodkritosti in sleparstva in taka je tudi morala biti. Le na ta način so mogli Turki ohraniti svojo neodvisnost. Ohranili so jo zopet enkrat na londonski konferenci s tem, da so se poslužili diference med zavezniki in da so dajali prazne obljube, ki so se tako pogostokrat tekom devetnajstega stoletja pokazale svoje vrednosti.

Kaj pa je mogoče reči glede državnikov, ki so vzeli turške obljube za pristno zlato? Ničesar, razen to, da se niso nikdar ničesar naučili iz zgodovine. Sedaj pa so naenkrat zopet ogorčeni ter govore o resnih korakih, katere bodo storili. Čas za resne in stroge odredbe je bil pred dvema meseci, ko so grške armade vpriporile napad na — Turke. Ravno takrat pa so zavezniki držali svojega dogovora s Turčijo, da bodo ostali nevtralni in to je bil dogovor, ki je koristil le Turkom ter v veliki meri škodoval Grkom. Posledica tega mešetarenja je bila poraz Grkov ter uničenje Armenije. Edini narod, ki je sedaj priljubljen v Angori, je najstarejši zaveznik nacionalističnih Turkov, namreč sovjetska Rusija. Morda ne bo ta nauk popolnoma izgubljen, če bo dovedel Lloyd Georgea do prepričanja, da imajo njegovi veliki prijatelji v Moskvi v mislih predvsem svoje lastne interese, ne pa onih Anglije.

Kratka slava bojnih ladij.

Poročilo, da je angleška admiralteta prodala 112 bojnih ladij kot staro železo in da so vključene v to število bojne ladje Dreadnought, Dominion, Mars, Hindustan in Magnificent, je spravilo na površje vprašanje, kake korake bodo storile Združene države, da se iznebe bojnih ladij, ki niso več sposobne za dejansko službo. — Dokler so zastarele bojne ladje v rokah vlade, predstavljajo lastnino, ki povzroča neprestane stroške, tudi če niso ladje v dejanski službi. — Če pa so v službi, pomenjajo velike izdatke, ki niso nikakor upravičljivi. V svojem poročilu dne 1. decembra preteklega leta je mornariški tajnik Daniels namignil, da se bo bojna ladja Kearsarge izza časa vojne s Španjo, izpremenilo v ladjo, na kateri se bo nahajalo veliko električno dvigalo. Ničesar drugega — pa se ni izjavilo v tem poročilu glede odpravljenja zastarelih ladij. Sedanjim mornariški tajnik Denby ima sedaj priliko, da v družbi s kongresom oprosti mornarico nepotrebne navlake ter zmanjša obremen tudi stroške. — Gradilci bojnih ladij iz dni pred bitko pri Jutlandu so morali biti ti strahno presenečeni, ko so izvedeli, da se je bojna ladja Dreadnought, katero se je leta 1906 pozdravljalo kot "zadnja beseda" v grajenju bojnih ladij, prodalo kot staro železo za petdeset milijonov za tona. Ostale bojne ladje, navedene v poročilu iz Londona, niso bili srednjoti. Dominion in Hindustan sta bili dogotovljeni eno leto pred

Dreadnoughtom ter imata nad 16.000 ton. Mars in Magnificent sta nekoliko manjši bojni ladji, vsebuječi po malo manj kot 15.000 ton. Dovršeni sta bili leta 1897 16 1896 ter sta bili zastareli že v pričetku svetovne vojne. Imen šestih križark in šestih lahkih križark, katere se je istotako vrglo med staro železo, se ne navaja in vsled tega jih ni mogoče primerjati z ameriškimi bojnimi ladjami istega tipa, ki so še vedno v dejanski službi. Lahko se domneva, da niso ruski, torpedni čolni in druge bojne ladje v seznamu niti toliko vredne, da bi se jih navedlo z imeni. — Angleška bojna ladja Dreadnought vsebuje skoro 2000 ton več kakor naši bojni ladji Michigan in South Carolina, ki sta še vedno na aktivni listi.

Kongres bi storil dobro, če bi uvedel preiskavo glede načina, — kako se mornariški department lahko iznebi zastarelih bojnih ladij. V pričetku preteklega leta se je glasilo, da se bo bojne ladje Maine, Alabama, Wisconsin, Illinois in Kentucky razorožilo in razdelilo na mornariški ladjedelnici v Philadelphiji. Tekom leta 1920 se je prodalo za slepo ceno skupino rušilcev in tekom preteklega meseca se je glasilo, da se bo vršila kmalu v Washingtonu prodaja zastarelih bojnih ladij, dasiravno je na drugi strani resnica, da javnost skoro nikdar ne izve, na kak način se mornariški departmet iznebi zastarelih bojnih ladij.

Vzgljed Anglije bo mogoče v tem slučaju dobro vplival tudi na našo mornarico.

Kaj so uganjali Labi pri volitvah na Primorskem.

IZMIŠLJENA POROČILA O PREGANJANJU IN POBIJANJU ITALJANOV V DALMACIJI — KAKO ŠKOF BARTOLOMASI IZGANJA SLOVENSKI JEZIK IZ CERKVE. — PRI SV. ANTONU JE ODPRAVLJENA SLOVENSKA PRIDIGA.

Trst, 3. maja. — Volilno giba prepričanje, da pojdejo Jugoslovne je v polnem teku. Italjanske veni v najobilnejšem številu na stranke spravijo svoje ljudi na volišče. Rezultat seveda ne bo tak volišče gotovo do zadnjega moža. kakor bi bil, ako bi se varovala volilna svoboda in bi ne bili volilni ineniki, zlasti v Istri, v tako italjanstvo. Kakor se trudijo na veliki meri potvorjeni. Naši listi eni strani, da privedejo vse svoje volilce do volilnih žar, tako napevajo po drugi strani vse sile, da bi šlo kolikor mogoče malo Jugoslovanov volit. V Trstu ponujajo velike svote, s katerimi naj bi šli slovenski agitatorji na Kras, pa podkupili ljudi, da bi volili za Italjane ali se vsaj vzdržali volitev. Posebno hudo je v Istri. Okoli Pazina izprašuje volilni komisar Pionzenti naše ljudi, kako bodo volili. Ker odgovarjajo, da bodo volili Jugoslovensko narodno stranko, komisar zagrozi vsakemu, da Jukdor glasuje za to stranko, glasuje proti vladi. Tako se krši volilni zakon s strani državnega funkcionarja. Fašisti hodijo po Istri od vasi do vasi in pretre kmetov, da jim zažgo hiše, ako ne bodo glasovali za italjanski narodni blok. Čeprav je glasovanje tajno, bodo vendar fašisti vedeli, kako je kdo volil. Tako pravijo sami. In gorje onemu, ki ne voli italjanskega bloka! Učitelj Vojniča v Sv. Katarini pri Pičnu so fašisti prijeli in odpeljali v Ližnjan pri Puli, kjer mora ostati, dokler ne skončajo volitve. Jugoslovenskega kandidata Toma Heraka iz Sv. Lovreca Pazenatskega so karabinjerji zaprli ter ga zvezali, ker so našli na njegovem domu dva revolverja, ki jih je rabil za obrambo proti lopovom, ki se klatijo po vaseh. Ženi njegovi so rekli, da ostane v zaporu, dokler se ne izvrše volitve. Dr. Wilfan je takoj podal protest pri generalnem civilnem komisarju in zahteval izpustitev kandidata Heraka. Kako so postopali Italjani pri sestavi volilnih imenikov, je razvidno iz tega, da so vpisali v imenik v neki občini namesto 4000 naših volilcev komaj 11. Po tem se lahko presodi, koliko tisočev in tisočev naših volilcev je po Istri izpuščenih in izbrisanih. Terror po Istri je velikanski. Razmeroma najboljšje je na Goriškem in Notranjskem. Po vsej goriški deželi se vse shodi, ki so vsi do bog obiskani. Neki veletržec v Trstu je pontujal nekemu Slovencu 40.000 lir, da bi šel med goriške Slovence vplivat, da bi volili za Italjane. Pa še razne udobnosti iz Rima mu je obljubil. Slovenec je z indignacijo zavrnil ponudbo. Kljub vsemu nasilju, ki se vrši nad Jugoslovni, izrekajo vendar vsi trije primorski listi

Pri starem Sv. Antonu v Trstu je odpravljena slovenska pridiga, slovensko petje pri maši, kriščanski nauk, sploh vsa slovenska služba božja. — Slovenski verniki so silno razburjeni. Ali vse intervencije pri škofu Bartolomasiu ne pomagajo nič. Ko je neka slovenska pobožna žena radi tega pokleknila pred škofa in prosila, jo je nevljudno zavrnil in siknil razžaljive besede: To je komedija! Škof pravi Slovincem, da je zanj boljše, ako se zameri 300 Slovincem, kakor pa če bi se zameril 5000 Italjanom! Mož namreč šteje Slovence, kakor hočejo na magistratu. Cerkvenega kneza dolžnost pa je, da se ne zameri nobenemu, marveč skrbi, da so v cerkvi uzadovoljeni vsi verniki. Ali cerkev v Trstu je nacionalistično prikrojena. Prav je imel slovenski duhovnik, ki je rekel škofu v obraz, da je slovensko službo božjo pri Sv. Antonu odpravil samo italjanski nacionalizem. To je edini razlog. Fašisti se globoko klanjajo škofu in ga visoko časté. On je njihov mož.

V Sv. Lovreču Pazenatskem v Istri imajo novega župnika. Škof je izgnal po fašistih Hrva in je poslal takoj Italjana za župnika. Hrvaški ne zna nič. Drugi duhovnik je narodni odpadnik, izdajca, ki sovraži vse, kar je hrvaško. Uvedel je italjansko pridigo. Da bi mu ljudstvo ne pobežilo od mase, zapira cerkevna vrata med mašo in pridigo. 85 odstotkov prebivalstva je hrvaškega, v cerkvi pa sama italjanscina. Kako je bil pisal ljubljanski "Slovenec"? Da je škof Bartolomasi Jugoslovenom zelo priporočil pastiri

Ein hotel, da jo poročil. Bil je star 37 let, doma iz Leskoveca, fara Mrtnice pri Krškem na Dolenjskem, ter je bil član družstva Ribnice št. 12 S. D. E. in pa Jugoslav Camp 293 W. O. W. Zaprta enega brata v Clevelandu. Pogreb se je vršil 27. maja. Družini Kopač na 9412 Buckeye Road je padel 2 leti star sinček John z varande v drugem nadstropju na trotoar in se smrtno poškodoval. Deček se je neopazno skobacal na verando, odkoder je padel na tla. Oče je mesel nezavestnega otroka celo milno datež v bolnišnico sv. Luke. Deček bo najbrže podlegel poškodbam.

Slovenske novice.

New York, N. Y. Včeraj jutraj je umrla znana rojakinja Marija Potočnik, doma iz Domžal. Stara je bila 52 let. Umrla je za operacijo na želodcu. Tukaj zapuščila soproga Francka, tri sinove, Francka, Radolfa in Jožefa ter hčer Francisko in dve sestri, v starem kraju pa dva brata ter mater. Pogreb bo v soboto ob devetih iz hiše žalosti 323 E. 24. St. Pokopali jo bodo na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu. — Priadeti naša socialje.

Cleveland, Ohio. Samomor je izvršil v torek 24. maja rojak Jožef Bogolin, stanujoč na 381 E. 53. St. Zastrupil se je s karbolidno kislino ob 5. uri popoldne. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je bil ob 9. zvečer že pri polni zavesti, ob 11. pa je že umrl. Kot je razvidno iz pisma, ki ga je pisal nekemu svojemu prijatelju, ga je gnalo v obup nezavestnega razmerje. Pred nekaj časa se je menda seznanil z neko žensko, ki je na vsak na-

Peter Zgaga

Odkar so izdali knjigo "Peter Zgaga", se je počita, ki jo dobivam podvojila, in čno vred se je podvojila meni ugodna in meni nepriznana kritika.

Nekaterim ni knjiga prav urejena. Ta bi rad imel "Politiko" med "Ženskami" in "Dragimi rojaki", oni mi je pa svetoval, da bo spravil "Zaue" med "Ženske" ter jo z "Dragimi rojaki" zabelil. No, vsem ni mogoče ustreči. Veliko mi je pa ležee na tem (kar je obenem tudi precejšnje priznanje) da namreč pater Škaza s knjigo ni zadovoljen.

Ker je baje knjiga v vseh ozirih dobro namazana, se je prodaja kot da bi šla po maslu.

Plemenski izgređi v Oklahomi. Amerikanci znajo častiti in slaviti svoje zasluhne moze. Pri Washingtonovem imenu se vsakemu nekaj zgaue v sreč, Lincolnu postavljajo po vsej deželi spomenike ter nazdravljajo ameriški zastavi.

Amerikanci so pa tudi praktični ljudje. Lincoln jim je zapustil lepo dedščino. Zakaj bi ta dedščina mrtva ležala? Šli so in kupili palice in žnje strahovito pretepače uboge zamorec.

Stavim, da je zloglasni Williams, ki je dal pomoriti par ducatov zamorskih delavcev, na Lincolnov rojstni dan najbolj kričal in najvišje dvigal zastavo.

Šele ko bo Amerika izprala ta madež, bo lahko govorila drugim narodom, kaj in kako. Šele tedaj bo lahko dvignila svoj mogočni glas v prid Ircom ter drugim zatiranim in pozabljenim.

Železnike družbe so znižale svojim delavcem plačo za dva najst procentov.

To je jako kisel kompromis, s katerim ni nobena stranka zadovoljna.

Zadnjič sem prisluškoval izkušnemu deklecu, ki je dajalo svoji mlajši prijateljici nasvete.

Nasveti so v vseh ozirih zanimivi ter je vredno, da jih nekaj objavim: — Možki so čudni ljudje. Ko iščejo ljubezni spravijo cel sod misli v žheico besed ter zahtevajo od ženske, da bi to grenko zdravilo naenkrat pogoltnila ter odgovorila še prej, predno k sapi pride.

Draga moja, če hočeš osvoboditi sree moža, katerega ljubiš, napravi vedno korak nazaj.

Moški si na vse načine želi, da bi mu kaka ženska strla sree. Toda dandašnji ženske so pripravne. Sre ne marajo uničevati. Od vsakega srea vzamejo samo majhen košček za spomin, pa so zadovoljne.

Včeraj sem dobil pismo, v nji karto, poleg karte pa šopek sprešanih šmarinic, ki so dišale le po "špajk-zajfi".

Jaz pa nisem prijatelj sprešanih šmarinic. S svežo naj pride prihodnjič na dan!

Učenjaki pravijo, da se bo za letel-jeseni komet v našo zemljo ter jo uničil. To poročilo je izrazil neki trgovec ter oglasil: — Nakupite že zdaj svoja božična darila.

Človek, ki se je po desetletnem zakonu ločil od svoje žene, je rekel: — Ja, pozneje bi bilo tako ali tako brez pomena.

Pri avtomobilski nesreči je bila poškodovana 14letna Mary Sternad, 439 E. 167. St. Opraskana je po telesu in ima zlomljeno levo nogo. Nesreča je se pripetila dne 26. maja. Dne 27. maja je umrl v bolnišnici sv. Janeza M. Kos, 2183 E. 76. St. Smrt je povzročil alkohol, katerega je zavžil v veliki meri.

V naravo!

Ravnatelj narodnih parkov in rezervacij je ravnokar izdal povabilo, naslovljeno na vse Združene države. On ima v svojih rokah devetnajst, od vlade kontroliranih ozemelj, ki pokrivajo skoro enajst tisoč kvadratnih milj ter hoče videti na tem ozemlju najmanj en milijon obiskovalcev. Vprijazni bodo posebni izleti, ki bodo stali približno po petdeset dolarjev za en park in če hoče kdo vzeti s seboj svoj šotor, mesto da bi stanoval v hotelu ter preči svoj lastni špeh na odprtem ognju, bo lahko potoval še za manjši denar.

To se je zgodilo leta 1921. Pred devetnajstim leti smo imeli le 6 narodnih parkov; pred dvaindesetimi leti pa le dva. Pred petdesetimi leti, pred ustvarjenjem Yellowstone parka, nismo imeli ničesar drugega kot Arkansas Hot Springs, kateri kraj je bil leta 1832 proglašen za narodno lastnino, nedostopno privatni posesti. Sedaj smo lastniki ozemlja parkov, ki je večje kot šest ali sedem manjših ameriških držav.

Nekaj neverjetnega je glede teh narodnih parkov in rezervacij. Pred dvesto leti ni hotel nihče divjih prostorov, — nihče, ki je poznal mesta ter stanoval v njih. Defoe je govoril na opravičen način o nebrzdani in neukročeni lepoti gora Anglije in dr. Johnson je bil celo jezen vspricho neurejenih obrisov škotskih gor in visokih planin. Tudi v onem času so obstojali "parki", a bili so to krotki in nedolžni privatni prostori. Ti parki so bili privilegij in dejanska lastnina omejenih razredov in v onem času se je brez dvoma domnevalo, da je naravna krasota rezervirana za one, ki imajo v svojih žilah "najboljšo" kri a i v svojih žepih največ denarja.

Danes pa vlada ne daje le popolne prostosti vsem, da obiščejo najlepše koticke dežele, temveč jih tudi dejanski poziva, naj se poslužijo privilegija, katerega jim nudi. Vabilo ravnatelja Matherja daje izjavo izpremembi v stališču civilizacije napram gozdom, jezeram in strninam v teku zadnjih dvestotih let ter izpremembi v socialnih in političnih razmerah. Parki so odprti za vsakega. Lahko greste vanje z oedejo za noč ter nekaj jedili ter greste skozi park, ne da bi potrošili na dan več kot en dolar. Lahko se ustavite v vladno reguliranih hotelih ali v vladno reguliranih kempah. Lahko greste skozi park v svojem lastnem avtomobilu ali s svojim lastnim farmerskim vozom ali motornim kolesom. Vsakdo ne more plačati železniških stroškov ali gazolina za avtomobil. Vsakdo ni dosti izkušen v kampiranju pod milim nebom in tudi ne dosti bogat, da bi plačal sobo v hotelu, a milijoni se lahko poslužijo prilike, ki se jim nudi, in milijoni se bodo tud v resnici poslužili te prilike.

Karlov mirovni poskus.

Bivši madžarski minister dr. Gratz priobčuje v "Pester Lloyd" novo razkritje, da je bivši cesar Karel meseca februarja 1918 stopil v stik s predsednikom Wilsonom v svrhu, da bi izposloval mir. Dr. Gratz piše med drugim: — Ko je predsednik Wilson dne 12. februarja 1918 proglašil svoja štiri vodilna načela za zaključenje splošnega miru, se je takratni cesar Karel odločil sporočiti predsedniku v lastnoročnem pismu, da se popolnoma strinja z njegovimi načeli. To pismo je bilo poslano v Washington še pred koncem februarja. Karel je v tem pismu izjavil, da sprejema vse točke, ki jih je sestavil predsednik Wilson ter proglašil, da se odpoveduje vsaki vojni odškodnini in vsakemu zavezovanju, ako isto storiti vse druge države. Na to pismo je v nekaj tednih došel odgovor predsednika Wilsona. — V tem pismu je predsednik Wilson izrazil željo, da bi mu cesar sporočil svoje stališče v nekaterih docela konkretnih vprašanjih. — Karel je nato poslal v ameriko drugo pismo, v katerem se je zavezal za to, da bi se on s Wilson osebno sestala ter ustno porazgovorila o vseh perečih vprašanjih. V tem dopisu je Karel naglašal med drugim tudi, da tudi Avstro-Ogrska želi, da bi se razmere na Balkanu konsolidirale, obenem pa pripomnil, da so teritorialne aspiracije talije, kakor so se pokazale v vojni, takšne, da jih ni mogoče spraviti v sklad z naceli, ki jih je proglašil predsednik Wilson. To Karlovo pismo je ostalo, kolikor je znano Gratzu, brez vsakega odgovora.

NAZNAČILO.

Tužnim srecem naznanjamo, da je umrla, prevedena s sv. zakramenti,

MARIJA POTOČNIK, stara 52 let. Bila je najboljša mati svojim otrokom. Pogreb, z mašo zadušnico, se vrši v soboto 4. junija iz hiše žalosti 323 E. 24. St. na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu.

Vsi, ki so jo poznali, naj ohratijo pokojnico v blagem spominu. Žalujejo ostali: Frank Potočnik, soprog. Frank, Rudolf in Joe, sinovi. Frances, hči. Ivanka Habjan, roj. Pirc. Marijana Hren, roj. Pirc, sestri. Frank in Tomaž, brata. Marija Pirc, mati. New York City, 1. jun. 1921.

RAZPIS SLUŽBE.

Razpisuje se služba organista in cerkovnika pri slovenski cerkvi Sv. Križa v Bridgeport, Conn. Letna plača \$1000.00 in štolina. Nastop službe s prvim julijem. Ponudbe, opremljene s spričevali, je poslati na: Rev. M. J. Golob, 150 Pine St., Bridgeport, Conn. (28-5-46)

NOVO! NOVO!

ZNIZANJE CENE! veljavne od 15. marca naprej. Cene za pristno glasno Columbia gramofone so padle od 15 do 40 odstotkov. Sedaj imate priliko kupiti pri nas gramofone za nizke cene. Piliti nima takoj po novi omik s novizani omiki ter si prihranilo precej dolarjev. West Frankfort, Ill. Družini Brence se je hčerka tako zelo poparila z vrelo vodo, da je dva dni po nesreči izdihnila. Ivan Pajk 24 Main St., Conemaugh, Pa.

GLASLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VTAROVLENA LETA 1922.

GLAS NARODA, 2. JUN. 1922.

GLAVNI URAD ILY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1909.

Glavni uredniki:

Preddr. Anik: **MUDOLF PERDAN**, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredr. Anik: **LOUIS BALANT**, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: **JOSEPH FISHER**, Ely, Minn.
Blagajnik: **GEO. L. BRZCICH**, Ely, Minn.
Blagajnik neplaćenih: **JOHN MOVERN**, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni urednik:

Dr. JOE J. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburg, Pa.

Nadst. urednik:

MAX KERZIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIĆ, 2903 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRA. K. ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Preddr. urednik:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Uredniški odbor:

VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON ČELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajo se uradnih nadev kakor tudi denarna poljita-
stvo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo
na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem nov. članov in
boljšika prilaščajo se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom
na obličen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda
tanjnika bližnjega društva S. K. J. Za ustanovitev novih društev
se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8
člani ali članicami.

Dopisi.

Trestle, Pa.

Sobrat Pezdire piše v isti številki tudi, da je član že drugih organizacij in da je zato njegova srčna želja, da se združenje izvrši. Iz tega se razvidi, da bi združenje naše jednote z drugimi precej prav prišla tistim. To je sicer samo o sebi umevno, ne smelo pa bi se pri tem simpatizirati z drugimi jednotami, katerih člani smo tudi. Ko razpravljamo o združitvi naše jednote z drugimi, naj bi nam bila pred očmi samo naša — jednota v vsakem stavku, ki ga zapišemo. Le na ta način bomo nepristranski, v drugem slučaju pa pristranski. Mi se tudi ne smemo ozirati na to, da druge jednote niso zavrgle od SNPJ predložene jim pogodbe. Kar je za druge lepo in prav, morda ni prav za nas. Vsaka glava ima svojo pamet, je rekel Ribničan, ko se mu je voz zvezinjal glav raztresel na hribovje in se je vsaka glava točila v drugo smer. Če bi se mi hoteli ozirati na to, kar drugi delajo, bi to pomenilo, da capljamo za drugimi, ne da bi sami presojali, — gremo li prav ali ne.

Sosestra Ermenc tudi pove, da je imela slab uspeh kot organizatorica. To naj bi je ne vzmernirjalo, ker gotovo je čitala poročilo glavnega tajnika, v katerem pove da so organizatorji drugod imeli zelo lep uspeh. In prav sosestra, ko trdi, da je v združenju moč. — To ve vsak razsoden človek. — Vsak pa ve tudi, da je v združenju, katero se ne izvrši na pravični podlagi, presneto slaba moč, tako slaba, da še tiste sile, ki so prej delovale posamezno, izgube svojo moč.

Poglejmo naprimer v naš stari kraj, kjer se je nedavno izvršila združitvi treh bratskih narodov. Kako ravnanje je tam sedaj. In to vse za to, ker hoče ena skupina vladati drugi, čeprav vedo, da s tem slabijo temelje države, vendar delajo to naprej in naprej. — Sobrat Pezdire piše, da je član 1 v naši pogodbi nejasen. Mogoče da je nejasen s tehnične strani, — oziroma, da ne soglašajo s postavitvami držav, kakor nam je to pojasnil glavni tajnik. Ne gre pa nam toliko za to, kdo bo za "bosa" tiste dni, ko se združenje vrši. — Gre nam zato, "kakšno se izvrši" in kako se bo "ronalo", ko bi bila združenje že izvršena. Ta člen v naši pogodbi zelo jasno pove, da mora združenje organizacijam dati novo ime. Torej ne samo, da imajo toliko pogojev, predno so člani unpravnični do podpore, da se pritožbe na dnevnom redu. Tako to družbe naprimer ne plačujejo nobene podpore za večino kroničnih bolnikov, ko je človek najbolj potreben podpore; ne plačujejo za jetiko, revmatizem, želodčne bolezni, hud prehlad, ki lahko traja dalje časa in postane lahko usodopolen za bolnika. Police se tako zvito sestavljene, da dobi bolnik podporo samo za nekatere bolezni, kakor za pljučnico, vročinsko bolezen in različne polkod-

bo to tudi v resnici zgodilo. Na oni konvenciji bi odločevala večina in če bi ta večina glasovala, da staro ime ostane, bi tudi ostalo. — Da bi mi tam imeli večino, ko bi šlo za to, nam ne more nihče garantirati. Sobrat Pezdire misli, da bi ne bilo prav in da je nemogoče da se konvencija prizadetih Jednot vrši še predno je izvršeno — združenje. Jaz sem pa drugega mnenja. Konvencija bi po pogodbi SNPJ imeja polnomoč narediti pravila in izvoliti uradnike za novo organizacijo. Mi člani JSKJ ne vemo, kakšna bi bila ona pravila. To nam je brez one konvencije nemogoče vedeti. Ker pa ne vemo, če bi nam bila ona pravila všeč ali ne, tudi ne moremo soglašati s členom 9. v pogodbi SNPJ. V tem členu se nam pove, da bi se morali vsi člani podvreči sklepom one konvencije. Seveda, to je samo ob sebi umevno, da bi se morali, ker pritožiti se ne bi imeli kam. V slučaju pa, da se konvencija vrši predno je združenje izvršeno, bi bila stvar druga. — O novih pravilih, novi konstituciji bi članstvo razmislilo v svoji glasilih in če bi mi člani prišli do prepričanja, da nova ustava in pravila niso taka, da bi mogli mi manje pristati, bi jih mi lahko potom splošnega glasovanja zavrgli in obenem seveda tudi združenje, kar pa v prvem slučaju ne bi mogli na noben način niti poskusiti. Če bi se združenje vršilo na ta način, bi se morale seveda pogodbe malo preducati, vključno kor bi se tikale te stvari. To bi se lahko zgodilo in na ta način bi bilo združenje res združenje. Če se pa nas bo hotelo spraviti pod skupno streho na drug način, kot se drugod hoče, pa jaz zelo dvomim, da bi kdaj prišlo do združenja. Je sicer prav, kar drugi zahtevajo od nas v svojih pogodbah od njihove strani. Oni delajo, da bo njim prav, njihovim Jednotam. Če bi ne delali tako, bi bili slabi člani svojih Jednot. Ravno tako pa moramo tudi mi gledati, da delamo v korist naše Jednote in v korist vsede članstva naše Jednote, ne glede na mnenja posameznikov, pa naj si bodo že sami člani ali pa glavni uradniki naše Jednote. Nekateri pravijo, da tisti, kateri tako pišemo, iščemo dlako v jajcu. Na to odgovarjam, da v jajcu je večkrat najti še vse kaj drugega, kar včasih zelo neprijetno diši in naredi jajce nezaužitno, čeprav je bila lupina lepa ali celo lepo pobarvana. Toliko za danes. Vse za našo dobro JSKJ!

Anton Okolič, tajnik dr. št. 44. JSKJ.

Reading, Pa.

Vsak delavec, ki nima denarja in kapitala, da bi se lahko preživljal v slučaju nezgode ali bolezni, priznava važen pomen podpornih društev in jednot. Podpora, ki jo da jednota, je v mnogih slučajih edina rešiteljica delavčeve družine, da ne obupa v težkih časih dolge bolezni. Dasi je \$1 ali \$2 malenkostna svota za pokritje vseh stroškov, ki nastanejo za časa bolezni, in sicer za operacije, zdravlila, hrano itd., vendar da delavec kredit pri trgovcih in prijateljih, da se mu ni treba toliko bati, da mu grocer ali mesar odpovesta svojo pomoč. Poleg tega se bolnik tudi lahko zanaša na pomoč ostalih članov društva, ako bi bila ravno skrajna sila.

Da je slovenska organizacija potrebna in koristna, o tem ni dvoma. Vzemimo naprimer takozvane angleške Accident in Casualty družbe, ki so največkrat velika prevara za ljudi ter so v prvi vrsti tukaj za to, da delajo dobiček za uradnike in agente teh družb, nato pridejo šele koristi članov v poštev. Večina teh družb imajo toliko pogojev, predno so člani unpravnični do podpore, da se pritožbe na dnevnom redu. Tako to družbe naprimer ne plačujejo nobene podpore za večino kroničnih bolnikov, ko je človek najbolj potreben podpore; ne plačujejo za jetiko, revmatizem, želodčne bolezni, hud prehlad, ki lahko traja dalje časa in postane lahko usodopolen za bolnika. Police se tako zvito sestavljene, da dobi bolnik podporo samo za nekatere bolezni, kakor za pljučnico, vročinsko bolezen in različne polkod-

be. In še za te bolezni navadno najdejo družbe vzrok, da jim ni treba plačati cele svote, ki pripada bolniku. Kako vse drugače je pri naši JSKJ! Tu dobite podporo za vsako bolezen, vsled katere ne morete izvrševati svojega dela. Včasih je jednota še preveč radodarna.

Poleg tega je pa še neka lepa ideja, ki bi mnogo koristila članom vseh slovenskih podpornih organizacij. Posebno bi koristila jetičnim članom, in to bi bilo slovensko zavetišče. Pred več leti se je že nekaj ugrabilo o tem, ob časn svetovne vojne ni bilo na kaj takega misliti, sedaj pa tudi ne, ker vlada skoro povsod brezposelnost. Vse premalo se brigamo Slovenci za svoje zavetišče! Večina nas živimo brezskrbno tjavdanem ter niti ne opazimo velike revščine in duševne ter telesne stiske naših omenjanih članov. Večina članov tudi ne pozna osebnih družinskih razmer in potreb takih siromakov. Najbolje jih pa poznata zdravnik in bolniški obiskovalci, ki obiskujeta bolnika. Zdravnik pa se ne briga mnogo za pomanjkanje, temveč je zadovoljen, da dobi svoje plačilo, pa je prav. Slovenski zdravniki so bolj premišljeni, a teh je malo, po malih naselbinah jih sploh ni. Torej, kot sem že omenil, le ti poznajo revščino in nadloge, ki terejo bolnika, pa ne samo bolnika, temveč tudi njegovo ženo in otroke. Ko se bolezen pojavi, je še mogoče nekako izhajati, ko pa se prične bolezen vleči, se bolnik naveliča samega sebe in naveliča se i žena in njegovi otroci. Sam sebi je tak revež v napotje. Velik odhiti za ženo in tuudi za bolnika je, ako mu je mogoče priti v kak azil ali sanatorij. — Ženi ni vedno pred očmi žalosten in trpeč obraz moža ali boarderja, pa tudi mož se počuti boljše vsled izpremembe zraka in okolice. Ti sanatoriji so polni tujcev, katerih se naš človek težko privadi. Tudi uslužbeni niso vedno vpludni z bolniki; smatrajo jih le prevečkrat kot za nekako nadlego in čimprej umrejo, tem ljubešjim jim je. Vzemimo naprimer jetičnega, ki pride v sanatorij. On ne dolgo tam in si bo kmalu želel domov, in če mu ne puste, bi najrajši skrivaj pobegnil. In potem se prične žalostna povest doma zopet okraja. Ko pride smrt in reši bolnika zemskega trpljenja, je splošno mnenje, da je bil že čas, da je umrl. Žena se veseli njegove smrti, ker je že dovolj pretrpela in prečula marsikatero noč ob strani bolnega moža. Ako bi imeli slovensko zavetišče, kako vse drugače bi bilo! V njem bi se bolniki počutili kot doma; imeli bi bolj domačo hrano, domačo zabavo, domačo govorico. Vedeli bi, da niso nevarni in nadležni ne ženi, ne otrokom, da bi jim — četudi nehote — zusejali kal nalezljive bolezni. Koliko na boljšem bi bile slovenske podporne organizacije, ker navadno jetika ali tuberkuloza pusti za sboj dolgo let sledove v družini, ki se pojavljajo za takim bolnikom. Organizacije se pri takih bolnikih kmalu izvršajo, in sicer za časa njihove bolezni, potem pa še vsled smrtine. Največkrat se pripeti, da dobi cela družina kal te bolezni, nakar eden za drugim mrjejo. Če bi pa imeli svoje zavetišče, pa bi se dalo to v veliki meri preprečiti. — Še slabše pa se godi bolnikom, ki niso oženjeni in ki nimajo svojevateri ki jim stregli. Take poganjajo povsod, od stanovanja do stanovanja, in naposled taki reveži umrejo pod kako streho v najbolj skritem kotu hiše. Za te je še najbolj potrebno zavetišče. Tudi med našim narodom se je zelo ukoreninila jetika, ki se najraje pojavi pri človeku med 30. in 40. letom. Najraje se pojavi pri človeku ki trdo in naporno dela ter se telo izmuči. In v ta leta mi zdaj prihajamo, poleg jetičnih bolnikov pa bomo imeli tudi vsako leto več omenjanih članov. Čas bi bil, da se pričnejo naše podporne organizacije nekoliko bolj zanimati za zavetišče ter da prične sistematičnim delom. Seveda je vsaka taka pet trnjeva, toda če hočemo do tega priti, je treba priti. Najljubše bi se morda udeležilo, če bi se podporne organizacije združile v eno močno orga-

nizacijo, ker močna organizacija bi lahko marsikaj ukrenila in doseгла, kar je manjšim organizacijam nemogoče. Zato pa priporočam, da delujemo za združenje kolikor nam je mogoče, kajti v združenju je moč!

John Pezdire, tajnik društva št. 51. JSKJ.

Naznanila.

Brooklyn, N. Y.

Članstvu društva sv. Petra št. 50 JSKJ. naznanjam, da se prihodnje seje dne 18. junija zagotovo vdeležite, ker imamo na dnevnem redu dosti važnih stvari, ki bi morale zanimati vsakega člana.

Obenem naznanim, da se bo 26. junija brala sveta maša za društvo sv. Petra. Zberemo se ob 10. uri v dvorani "Danice" na Morgan Ave., kjer poslušamo, potem odkorakamo z zastavo v slovensko cerkev Matere Božje na Morgan Ave., Brooklyn.

Vsaki naj tudi prispeva mesecne domeske, ker vam je znano, da imamo ta mesec veliko izdatkov. Upam, da pridete vsi.

Na svidenje 18. junija!
Jakob Slabič.

Lorain, Ohio.

Členjeni bratje in sestre društva Marije Pomagaj št. 6 JSKJ., veže me dolžnost kot tajnika, da vas še enkrat opozorim, da bi se malo bolj zanimali za društvene seje, da bi vsak znal ali vedel, kaj se sklene na društvenih sejah, da ne bi potem kaj oporekali ali kikal.

Na zadnji mesečni seji 15. maja se nam je blagajnik odpovedal. On zahteva, da si izvolimo novega blagajnika na prihodnji seji, to je 19. junija. Prošeni ste vsi bratje, da se vdeležite polnočevitveno te seje in si izvolite novega blagajnika, ne pa, da bi si mislili: o, jaz ne grem na sejo, saj jih je drugič zadošti. Ne tega, bratje, ampak vsi pridite na sejo.

Z bratskim pozdravom
Matija Ostanek, tajnik.
(2&9-6)

Collinwood-Cleveland, Ohio.

Članstvu društva sv. Janeza št. 71 JSKJ. v Collinwood naznanjam, da se odpovem tajništva, to pa le zaradi mojih osebnih vzrokov. Zatorej ste vabljeni, da se vdeležite prihodnje mesečne seje, na kateri si izvolite novega tajnika. Torej pridite vsi na sejo v nedeljo 12. junija točno ob 2. uri popoldne.

Z bratskim pozdravom
Frank Rupert, tajnik.
(2&9-6)

La Salle, Ill.

Tem potom se naznanja delničarjem Slovenskega Narodnega Doma v La Salle, da se vrši glavna letna seja dne 12. junija v dvorani S. N. Doma ob 2. uri popoldne, na kateri bo volitev treh novih direktorjev in poročilo celoletnega delovanja družbe. Na svidenje v nedeljo 12. junija!
Direktorji S. N. Doma.

East Helena, Mont.

Vsem članom društva sv. Alojzija št. 43 JSKJ. v East Helenu se naznanja, da se prihodnje seje omenjenega društva vrše 17. vsakega meseca, ne pa 15., kot je bilo dosedaj. Vzrok spremembe je, da se bo lahko vdeležilo seje več članov oziroma uradnikov, ker dosedaj so bile seje bolj slabo obiskane. Zato se prosi člane, da se bolj redno vdeležujejo društvenih sej, ker je upati, da bo boljši napredek. Bratje, vsi na sejo 17. junija!
Z bratskim pozdravom
Frank Percich, tajnik.
(2x 26-5 & 2-6)

Kitajska vlada

namerava poslati v sovjetsko Rusijo delegacijo, ki naj po zgledu Anglije obnovi žnjo trgovske stike.

Dromedar.

Franoski spisal: J. Rosny-Aine.

Ko je Robert Javarre v starosti pet in dvajsetih let razmetal in zapravil svojo dedščino, je prišel do spoznanja, da se je obnašal kot norec ter se ponižno podal k svojememu stricu Ambrožu, ki je živel ob Sredozemskem morju, v bližini Nice. Stric, ki je za desetkrat pomnožil svoje premoženje v Egiptu in Indiji, je bil sedaj milijonar. Poslušal je povest svojega nečaka brez vsakega presenečenja ali začudenja ter rekel:

— Jaz sem eden onih, ki priznavajo, da človek lahko uniči samega sebe, — pod pogojem, da ne postane nadlega za druge. Mlad mož v starosti pet in dvajsetih let, ki je imel nekoč četr milijona in ki računa nato, da ga bo vzdrževala njegova družina, je zame ničvrednež.

Posegel je škatlo s smodkami. Si natočil majhen kozarec konjaka ter nadaljeval:

— Edison pravi, da je človek, ki postane suh in ki ne more v teku četrte ure najti kakega sredstva, da se zopet postavi na noge, neozdravljiv idiot. Jaz nočem iti tako daleč kot Edison. Hočem ti pomagati na ponižen in skromen način, da lahko pričneš iznova. Hočem razmišljati o tem.

Dva dni pozneje je poklical stric svojega nečaka.

— Našel sem nekaj za tebe, — je rekel. — To, kar sem našel, pa mora pokazati, da te ne ovirajo bedasti predsodki, ostanki iz prejšnjih časov, pač pa da imaš v sebi kakovosti resničnega moža. Kupil sem dromedarja od nekakega propadlega cirkusa. Najel sem hlev za žival in spalnico za tebe. Poleg tega sem dobil dovoljenja, ki jih boš potreboval in dal ti bom tudi 500 frankov v gotovini. Bodočnosti ti je odprta, — prostranejša kot je Tiho morje.

— To je prav, — je odvrnil Robert, ki je bil globoko razočaran, a kljub temu razveseljen vsled čudnega predloga, — to se pravi, da moram v svet z dromedarjem!

— Da, — je odvrnil stric. — Še istega večera se je našel Robert v družbi živali, ki ga je spominjala na Sveto pismo, ki pa se mu je kljub temu zdela neizmeren bedasta. Neki Arabec, katerega mu je poslal stric, mu je dal par migljajev, kako treba postopati z živaljo.

Od onega dne naprej je videla Nica vsakdo jutro in vsako popoldne dromedarja, katerega je vodil mlad mož odličnega obnašanja. Visoka žival je nosila na vsaki strani plakate, na katerih je stalo napisano z velikimi črkami:

— Izleti in promenade. — Dva Bolivijca sta bila prva izletnika. Dromedar ju je odvedel v Villefranche in nazaj. Čeprav nista bila vajena gugačije se hoje te "ladije puščave", sta vendar izjavila, da sta poponoma zadovoljna z izletom, kar sta tudi dejanski dokazala z naptinoma, katero sta dala vodniku. Vzgljed teh dveh Bolivijcev je napotil Čilence, Brazilce in Argentinec, katerim so sledili tudi Amerikanci, Angleži in Rusi.

Kmalu je imel Robert veliko število gostov, ki so vsi radi plačevali. Nekateri dni je zaslužil po celih štirideset frankov. Ker je živel tako skromno kot njegova žival, je hitro hranil. Koncem dveh let je imel že 12.700 na strani.

Od tedaj naprej je pričel delati načrte, v katerih ni imel dromedar nobenega mesta več. Kljub temu pa je sklenil še nekaj časa nadaljevati s svojim poslom — in to tembolj radi tega, ker si je pridobil dva zelo ustrajna gosta.

Bila sta to žena in hčerka nekake lesnega kralja iz Združenih držav, lastnika gozdov, pokriva jojih ozemlje, ki je bilo večje kot ono številnih francoskih departamentov. Mati, ki je bila srednje starosti, se je zelo zanimala za

osebnost in konverzacijo Roberta. Stavila mu je številna vprašanja: ter končala pogovor z izjavo: — Vi niste bili rojen, da postanete vodnik dromedarja. — Ali res mislite tako? — je odvrnil on. — Človeku je usojeno vnaprej, kaj bo postal v življenju.

Kljub temu pa je tako materi kot hčerki povedal povest svojega življenja in o tem, kako je presenečenja ali začudenja ter rekel:

— Vi bi morali iti v Ameriko, — je rekla mati. — Kaj ne, Korisanda? V Ameriki bi lahko napravil dosti denarja.

Korisanda se je nasmehnila ter zardela. Njeno lice je bilo rožnato in njene oči so bile skoro prav tako modre kot vodovje Sredozemskega morju v svitu popoldanskega solnca. Nobena stvar pa svetu pa ni mogla biti bolj mišična kot njene rdeče ustnice in njeni blesteči beli zobje.

— Res, bi ga lahko napravil, — je odvrnila resno.

Pogosto sta prišli in Robert je pričel čutiti, kako se ga lotuje zadržega v navzočnosti Korisande. Vsled tega je sklenil prodati dromedarja ter zapustiti Nice.

Neki človek, ki se je pečal s prekupovanjem konj in mul, mu je obljubil prodati žival proti majhni proviziji.

Tako je poteklo par dni. Nekega jutra je povabil Roberta njegovega strica na zajutrek. Ko sta pila kavo na vrtu, pod košatimi palmami ter se ozirala ven na prastrano morje, je rekla stric:

— Če bi bil bedak, bi to, kar bi dobil od mene, zadostovalo komaj za pasje kosilo. Sestavil bi tako oporoko, da ti ne bi dobil od mojega premoženja niti počenega groša. Ker pa si se znal izmotali iz težavnega položaja na pogumen in inteligenten način, boš dobil svojo nagrado.

Stric je odgriznil konec smodke, se hudomušno nasmehnil ter nadaljeval:

— Jaz sem kupil dromedarja. — Jaz sem si, da ti bo tudi lahko katerega si stavil na prodaj. Mi-prinesel srečo, kot ti je preje pomagal iz zadrege. Ura je napočila! Poglej tja!

Pokazal se je dromedar v povsem naravnih okoliščini, sredi košatih palm.

Še bolj pa je bil Robert presenečen, ko je videl na dromedarju Korisando s srebrno-čistim glasom.

— Vidiš, vidiš, — je rekel stric, — prinaša ti srečo. Treba ti je reči le eno besedo in stopil boš v sveti zakonski stan — in ne s praznimi rokami. To ti rečem, dečko moj.

Robert je odhitel, da pomaga deklici z dromedarja. Nato pa sta izginila oba v neko duplino med skalami.

Sree Roberta je burno utripalo. Vpraševal se je, če se stric morda ne šali ali če živi mogoče v zmoti. Konečno pa se je ozrl naravnost v blesteče beli svoje spremljevalke ter rekel pritajeno:

— Mogoče veste, Miss Korisanda, da vas ljubim. — Čeprav vas nisem vreden. — Deklica je zardela.

— Zakaj bi me ne bili vredni? — je vskliknila. — V Ameriki ljubimo ljudi, ki si sami pomagajo na noge.

— No in potem? — je rekel on prosoje.

— Že dolgo časa sem sanjala o tem, da obiščem Egipt, — je odvrnila ona. — Ta dromedar naju bo ponesel k piramidam.

ZAUPNICA ZA BRIANDA.

Pariz, Francija, 1. junija. — Senat je pozno večerj zvečer izrekel zaupnico ministrskemu predsedniku Briandu in sicer v zvezi z reparacijsko uravnava. Za zaupnico je bilo 277 glasov, proti pa 8.

Imenik uradnikov krajevnih društev J. S. K. J. v Združenih državah ameriških

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, v Ely, Minn.

Predsednik: Joseph Sprajcer; tajnik: Joseph A. Mertel, Box 278; blagajnik: Wencel Kuccek. Društveni zbiratelj: Owen W. Parker. — Seja vsako drugo nedeljo popoldne ob dveh v Jos. Skakovi dvorani, Ely, Minn.

Društvo sv. Sreca Jezusa, št. 2, v Ely, Minn.

Predsednik: Louis Champ, Box 961; tajnik: Frank Erchul, Jr. Box 271; blagajnik: Frank Merhar, Box 171. Društveni zbiratelj: H. J. Sutherland. — Seja vsako drugo nedeljo v Jugoslav. Narodnem domu.

Društvo sv. Barbare, št. 3, La Salle, Ill.

Predsednik: Joseph Bregach, 437 — 4th Crosset St.; tajnik: Joseph Spelich, R. F. D. 1; blagajnik: Matt Komp, R. F. D. 1. Društveni zbiratelj: F. J. Maciejewski. Vsi v La Salle, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo ob eni uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Roka v La Salle, Ill.

Društvo sv. Barbare, št. 4, v Federal, Penna.

Predsednik: Lawrence Klemencich, — Box 144; tajnik: John Demshar, Box 237; blagajnik: Valentine More, Box 51. Vsi v Burdine, Pa. Društveni zbiratelj: H. H. Rittenhaus. — Seja vsako drugo nedeljo pop. ob 2 v dvorani sv. Barbare v Burdine, Pa.

Društvo sv. Barbare, št. 5, v Soudan, Minn.

Predsednik: John Oblak, Box 1192, Soudan, Minn.; tajnik: John Dugan, Box 963, Soudan, Minn.; blagajnik: Anton Gornik, Box 1565, Tower Minn. Društveni zbiratelj: Burns & Hynes. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni kapeli v Tower, Minn.

Društvo Marije Pomagalj, št. 6, v Lorain, Ohio.

Predsednik: Frank Ivanich, 1729 E. 29th St.; tajnik: Matt Ostanek, 1637 E. 29th St.; blagajnik: John Sustarsich, 1677 E. 24th St. Vsi v Lorain, Ohio. Društveni zbiratelj: W. C. Hayes. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Jozefa.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 9, v Calumet, Mich.

Predsednik: Mike Marjerle, 5 — 3rd Street, Tamark Loc; tajnik: John D. Zanich, 4098 E. Cone St.; blagajnik: Joseph S. Stukel, 205 — 8th St. Vsi v Calumet, Mich. Društveni zbiratelj: A. C. Roche. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Jozefa.

Društvo sv. Štefana, št. 11, v Omaha, Neb.

Predsednik: John Cerniele, 1212 Martha St.; tajnik: Michael Mravence, 1454 So. 17th St.; blagajnik: Joseph Cepura, 1423 So. 12th St. Vsi v Omaha, Neb. — Društveni zbiratelj: Chas. J. Nemeš. — Seja vsako tretjo nedeljo ob eni uri popoldne v šoli, 14 Pine St.

Društvo sv. Jozefa, št. 12, v Pittsburgu, Pa.

Predsednik: Frank Straus, 1012 High St.; tajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St.; blagajnik: John Borstnar, 182 — 43 1/2 Butler St. Vsi v N. S. Pittsburgu, Pa. Društveni zbiratelj: G. F. Berg in Joseph Donaldson. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Krajsko-Slovenskega Doma, soba 11 na 57 Butler St. Pittsburgu, Pa.

Društvo sv. Alojzija, št. 13, v Bagley, Pa.

Predsednik: Frank Grünau, Box 65, Bagley, Pa.; tajnik: Frank Ziblar, Box 104, Hostettar, Pa.; blagajnik: Mike Tratar, Box 127, Hostettar, Pa. Društveni zbiratelj: F. C. Katherman. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Slov. Narodnem domu v Hostettar, Pa.

Društvo sv. Jozefa, št. 14, v Crockett, Cal.

Predsednik: Frank Veilkinson, Box 632; tajnik: Michael Nemanich, Box 157; blagajnik: Mihail Pešol, Box 115. Vsi v Crockett, Cal. Društveni zbiratelj: J. H. Adams. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v stanovanju tajnika.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 15, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Kolbezen, 1211 So. Santa Fe Ave. Pueblo, Colo.; tajnik: Philip Sterle, 738 Moffat Ave.; blagajnik: Philip Sterle, 738 Moffat Ave. Društveni zbiratelj: E. W. Wouth. — Seja vsakega 13. v mesecu ob 7 uri zvečer v John Rojčevi dvorani na 1st Norden Avenue.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 16, v Johnstown, Pa.

Predsednik: Frank Slabe, 287 Cooper Ave.; tajnik: Joseph Imthar, 400 — 5th Ave.; blagajnik: Gregor Hreščak, 407 — 8th Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Društveni zbiratelj: J. M. Heading. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani na Bradley Alley, Johnstown, Pa.

Društvo sv. Alojzija, št. 18, v Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Max Keršičnik, Box 872; tajnik: Louis Taucher, Box 835; blagajnik: Frank Fortuna, Box 766. Vsi v Rock Springs, Wyo. Društveni zbiratelj: E. S. Lauzer. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10 uri popoldne v Slovenskem domu.

Društvo sv. Alojzija, št. 19, v Lorain, Ohio.

Predsednik: Frank Jančar, 1086 East 52nd St.; tajnik: John Kusnie, 1735 E. 33rd St.; blagajnik: John Onaben, 1738 E. 29th St. Vsi v Lorain, Ohio. Društveni zbiratelj: W. C. Hayes. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Alojz. Virantovi dvorani.

Društvo sv. Jozefa, št. 20, v Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Zgonec, Box 537; tajnik: Louis Vesel, Box 592; blagajnik: Math. Majerle, Box 52. Vsi v Gilbert, Minn. Društveni zbiratelj: Frederick Beretta. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9 uri popoldne v Anton Indiharjevi dvorani.

Društvo sv. Jozefa, št. 21, v Denver, Colo.

Predsednik: John Kučer, 653 Elgin Pl.; tajnik: Jos. Shraj, Box 75 Stock Yds Sta.; blagajnik: Frank Srabec, 4794 Washington St. Vsi v Denver, Colo. Društveni zbiratelj: Robt. S. Burket. — Seja vsaki drugi ponedeljek v mesecu ob 7 uri zvečer v S. D.

Društvo sv. Jurija, št. 22, v South Chicago, Ill.

Predsednik: Lovrence Samotačan, 9615 Avenue "M"; tajnik: Anthony Motz, 9641 Avenue "M"; blagajnik: Anthony Motz, 9641 Avenue "M". — Vsi v South Chicago, Ill. Društveni zbiratelj: E. T. Barrett. — Seja vsako tretjo soboto v mesecu ob 8 uri zvečer v Schiltz dvorani, 9510 Ewing Ave.

Društvo sv. Ime Jezus, št. 23, Eveleth, Minn.

Predsednik: Geo Kotze, 115 Grant Ave. Tel. 554; tajnik: Louis Gozve, 613 Adams Ave. T. J. 217; blagajnik: Louis Kotnik, 301 "B" Ave. Vsi v Eveleth, Minn. Društveni zbiratelj: A. J. Oleary. — Seja vsako četrto nedeljo v mesecu ob 1:30 popoldne v Mar. Stipelch dvorani, 504 1/2 Grant Ave.

Društvo sv. Štefana, št. 26, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Anton Zhašnik, 208 — 57. th & Butler St.; tajnik: Joseph Pogar, 5307 Berlin Alley; blagajnik: John Balkovec, 5400 Butler St. Vsi v Pittsburghu, Pa. Društveni zbiratelj: Martin Barr. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne. Soba št. 5 v K. Slov. Domu na 57th in Butler St.

Društvo sv. Mihaela, Arh. Angela, št. 27, v Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Brovich, Box 117; tajnik: Z. A. Arko, Box 172; blagajnik: John Kochevar, Box 158. Vsi v Diamondville, Wyo. Društveni zbiratelj: J. R. Marquis. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v društveni dvorani, Diamondville, Wyo.

Društvo Marije Danice, št. 28, v Sublet, Wyo.

Predsednik: Joe Felician, Box 61; tajnik: John Tostoversnik, Box 184; blagajnik: John Krzesnik, Box 167. Vsi v Sublet, Wyo. Društveni zbiratelj: J. R. Nuyman. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Frank Chadejevi dvorani.

Društvo sv. Jozefa, št. 29, v Imperial, Penna.

Predsednik: Valentin Paterel, Box 172; tajnik: Louis Tolar, Box 242; blagajnik: Frank Bogatnj, Box 325. Vsi v Imperial, Pa. Društveni zbiratelj: Dr. Sprowls. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Narodnem Slovenskem domu.

Društvo sv. Jozefa, št. 30, v Chisholm, Minn.

Predsednik: John Kočevar, 428 W. Poplar St.; tajnik: Frank Pucelj, 227 W. Poplar St.; blagajnik: John Lanth, 218 W. Walnut St. Vsi v Chisholm, Minn. Društveni zbiratelj: A. J. McDonel. — Seja vsako tretjo ponedeljek v Narodnem prostoru.

Društvo sv. Jozefa, št. 31, v Braddock, Pa.

Predsednik: John Anžlovar, 1126 Maple Wy.; tajnik: Martin Hudate, 1613 Ridge Avenue N.; blagajnik: Anton Nemanich, 1356 Oak Ave. N. Vsi v Braddock, Pa. Društveni zbiratelj: A. T. Korhnan. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Litvinski dvorani.

Društvo Marije Zvezda, št. 32, v Black Diamond, Wash.

Predsednik: Joe Plavec, Box 225; tajnik: G. J. Porenta, Box 176; blagajnik: Joe Schaller, Box 373. Vsi v Black Diamond, Wash. Društveni zbiratelj: S. H. Smith. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob devetih popoldne v prostorih sobrata G. J. Porenta.

Društvo sv. Barbare, št. 33, v Trenton, Penna.

Predsednik: George Oblak, R. F. D. 1, Box 82; tajnik: Turtle Creek, Pa.; tajnik: Frank Schiffr, Box 122, Unity, Pa. blagajnik: John Schiffr, Box 122, Unity, Pa. Društveni zbiratelj: Lawrence Creighton. — Seja vsako tretjo nedeljo ob eni uri popoldne v Slovenski dvorani v Trenton, Pa.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 35, v Lloydell, Pa.

Predsednik: Math Erhar, Box 3; tajnik: Andrew Malvoh, Box 151; blagajnik: John Hlesch, Box 21. Vsi v Lloydell, Pa. Društveni zbiratelj: H. C. Deffenderfer. — Seja vsako tretjo nedeljo v lastni dvorani v Lloydell, Pa.

Društvo sv. Alojzija, št. 38, v Cummings, Pa.

Predsednik: John Boravšek, Box 135; tajnik: John Brezovec, Box 126; blagajnik: Joseph Turk, Box 194. Vsi v Cummings, Pa. Društveni zbiratelj: A. E. Tichtner. — Seja vsako tretjo 1st Alley.

Društvo sv. Ivana Krstnika, št. 39, v Cleveland, O.

Predsednik: Frank Katar, 1973 East 43 St.; tajnik: Frank Zorich, 6227 St. Clair Ave.; blagajnik: Anton Babek, 6106 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, O.

Društveni zbiratelj: J. F. Kern.

Seja vsako tretjo nedeljo v Slovenskem Narodnem domu.

Društvo Sokal, št. 38, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Marko Radkovič, 1805 Rount; tajnik: Ivan Collg, 1217 E. Abriendo Ave.; blagajnik: Martin Gersich, 1229 Taylor Ave. Vsi v Pueblo, Colo. Društveni zbiratelj: Dr. Argyr. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Jozefa.

Društvo sv. Barbare, št. 39, v Easton, Wash.

Predsednik: Valentin Bruketa, Box 43; tajnik: Anton Cop, Box 440; blagajnik: John Segata, Box 49. Vsi v Easton, Wash. Društveni zbiratelj: J. B. Mooney. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani v Drug Store.

Društvo sv. Milice, št. 40, v Clearfield, Pa.

Predsednik: Anton Semrov, Box 284; tajnik: Anton Kosoglar, Box 144; blagajnik: Valentin Bodnar, Box 462. Vsi v Clearfield, Pa. Društveni zbiratelj: S. S. Silvis. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v Slovenskem Narodnem domu.

Društvo sv. Jozefa, št. 41, v East Palestine, O.

Predsednik: Jakob Oblak, Box 327; tajnik: Anton Brelih, 477 East Martin St.; blagajnik: Valentin Dogarin, 674 East Main St. Vsi v East Palestine, O. Društveni zbiratelj: John S. Atchison. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne pri bratu Fr. Jurjevichu.

Društvo sv. Marije Pomagalj, št. 42, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Frank Rujar, 1102 Santa Fe Ave.; tajnik: Primož Knafec, 1102 Bohmen Ave.; blagajnik: John Erjavce, 1102 Santa Fe Ave. Vsi v Pueblo, Colo. Društveni zbiratelj: Dr. Argyr. Seja vsako tretjo nedeljo ob 8:30 popoldne v svoji dvorani.

Društvo sv. Alojzija, št. 43, v East Helena, Mont.

Predsednik: Lawrence Jeraj, Box 92; tajnik: Frank Perich, Box 327; blagajnik: Frank Prelich, Box 63. Vsi v East Helena, Mont. Društveni zbiratelj: J. H. Dent. — Seja vsakega 17. v mesecu ob sedmih zvečer v Fr. Balkovec dvorani.

Društvo sv. Martina, št. 44, v Barberton, Ohio.

Predsednik: John Balnar, 436 1st St.; tajnik: Anton Okolish, 218 Liberty Ave.; blagajnik: Frank Merkun, 131 Brady Ave. Vsi v Barberton, Ohio. — Društveni zbiratelj: F. Lathmus. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v Srpsko-Dormish dvorani, 436 Bolivar Rd.

Društvo sv. Jozefa, št. 45, v Indianapolis, Ind.

Predsednik: Frank Dekejan, 702 N. Holmes Ave.; tajnik: Louis Kamanc, 732 N. Warner Ave. blagajnik: John Skoda, 713 N. Hough St. Vsi v Indianapolis, Indiana. Društveni zbiratelj: D. E. MacGregor. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni popoldne v dvorani Joseph Gacnika, 903 N. Ketchum St.

Društvo sv. Barbare, št. 47, v Aspen, Colo.

Predsednik: Joseph Borstnar, Box 419; tajnik: Frank Lovshin, Box 479; blagajnik: Anton Vidic, Box 54. Vsi v Aspen, Colo. Društveni zbiratelj: A. J. McDonel. — Seja vsak tretji ponedeljek v Narodnem prostoru.

Društvo sv. Jurija, št. 49, v Kansas City, Kans.

Predsednik: Math Petek, 422 N. 4th St.; tajnik: Frank Kovich, 214 N. 5th St.; blagajnik: Joseph Cvitkovič, 518 Dugoro Ave. Vsi v Kansas City, Kans. Društveni zbiratelj: F. Groschauser. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu na 515 Ohio Ave. Kansas City, Kans.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 50, v Brooklyn, N. Y.

Predsednik: Geo Novosel, 210 Teneyck St.; tajnik: Jacob Slabich, 242 Hopkins St.; blagajnik: Sandor Stinac, 885 Quincy St. Vsi v Brooklyn, N. Y. Društveni zbiratelj: Andrew H. Hangar. — Seja vsako tretjo soboto v mesecu na 92 Morgan Ave. Brooklyn, N. Y.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 51, v Murray, Utah.

Predsednik: Lawrence Založnik, Box 93; tajnik: Joseph Kasplet, R. F. D. 7, Box 2 G; blagajnik: Marko Petrich, 4978 S. State St. Vsi v Murray, Utah. Društveni zbiratelj: Dr. Rothwell. — Seja vsak drugi terek v mesecu v dvorani Math Shobarja v Murray, Utah.

Društvo sv. Jozefa, št. 52, v Minnará, Kans.

Predsednik: Martin Oberzan, Box 1376; tajnik: Louis Kočevchar, Box 909; blagajnik: Martin Bambich, Box 1405. Vsi v West Mineral, Kans. — Društveni zbiratelj: H. B. Hawthorne. — Seja vsako 3. tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne pri tajniku v West Mineral, Kans.

Društvo sv. Jozefa, št. 53, v Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Dobny, 29 Danube St.; tajnik: Ivan Furnat, 28 Douglas St.; blagajnik: Louis Marošek, 23 Sherman St. Vsi v Little Falls, N. Y. Društveni zbiratelj: H. V. Vickers. Seja vsako prvo nedeljo v lastni dvorani na 36 Danube St. Little Falls, New York.

Društvo sv. Jozefa, št. 54, v Highland, Minn.

Predsednik: Peter Štok, 484 1/2 E. 2 St.; tajnik: Joseph Štok, 484 1/2 E. 2 St.; blagajnik: John Povaha, Box 795. Vsi v Hibbing, Minn. Društveni zbiratelj: C. F. Carsten. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10 uri popoldne v Workers Hall.

Društvo sv. Roka, št. 55, v Uniontown, Pa.

Predsednik: Urban Rujar, Box 128, Lemont Furnace; tajnik: Lou Grams, Abriendo Ave.; blagajnik: Joseph Skufca, Box 76, Edenborn. Društveni zbiratelj: Dr. Jofli, Uniontown, Pa. — Društvo zbiruje vsako četrto nedeljo v mesecu v slov. dvorani v Uniontown.

Društvo sv. Alojzija, št. 57, v Export, Penna.

Predsednik: Louis Supancich, Box 136; tajnik: Joe Murrhsek, Box 125; blagajnik: Fr. Nagode, Box 192. Vsi v Export, Pa. Društveni zbiratelj: M. H. Smithgall. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popold. v Workingmans Hall.

Društvo sv. Štefana, št. 58, v Bear Creek, Mont.

Predsednik: Ignac Marincich, Box 242, Bear Creek, Mont.; tajnik: I. Champa, Washoe, Mont.; blagajnik: Anton Puteelj, Box 229, Bear Creek, Montana. Društveni zbiratelj: I. C. F. Liegfried.

Društvo sv. Barbare, št. 59, v Chisholm, Minn.

Predsednik: Anton Paajan, Box 627; tajnik: Marcin Gorednik, Box 507; blagajnik: Joseph Bavetz, 219 W. Henlock St. Vsi v Chisholm, Minn. Društveni zbiratelj: ? — Seja vsako četrto nedeljo ob 10 uri popoldne v John Grahekovi dvorani, Chisholm, Minnesota.

Društvo sv. Jurija, št. 61, v Reading, Penna.

Predsednik: John Šimec, 131 Little Gordon Alley; tajnik: John Pezdire, 243 N. River St.; blagajnik: Anton Jaklich, 324 W. Buttonwood St. Vsi v Reading, Pa. Društveni zbiratelj: Wm. C. Werts. — Seja vsako drugo soboto v mesecu ob 7 uri zvečer v Clinton dvorani na vogalu Front in Washington St.

Društvo sv. Florijana, št. 64, v So. Range, Mich.

Predsednik: Joseph Mukavec, Box 86; tajnik: Peter Klobocak, Box 32; blagajnik: Nikolaj Kralj, Box 10. Vsi v Baltic, Mich. Društveni zbiratelj: Dr. R. F. Hodges. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v N. Kraljevih prostorih.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 66, v Joliet, Ill.

Predsednik: Joseph Jurjevich, 1201 N. Broadway St.; tajnik: John Kren, 605 Chicago St.; blagajnik: John Pajet, 1607 N. Broadway St. Vsi v Joliet, Ill. Društveni zbiratelj: W. M. Struzynski. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v stari šoli sv. Jozefa.

Društvo sv. Prijatelj Malenih, št. 68, v Mouscron, Pa.

Predsednik: Karlo Mahovich, Box 768; tajnik: Matt Zoretich, Box 411; blagajnik: Andrew Matko, Box 1203. Vsi v Mouscron, Pa. Društveni zbiratelj: F. C. Duval. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10 uri popold. ne v Hrvatski dvorani.

Društvo sv. Petra, št. 69, v Thomas, W. Va.

Predsednik: John Lahajner, Box 215; tajnik: Frank Erpic, Box 301; blagajnik: Marko Blulich, Box 366. Vsi v Thomas, West Virginia. Društveni zbiratelj: J. Miller. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v Mike Buličevih prostorih.

Društvo Zvon, št. 70, v Chicago, Ill.

Predsednik: John Vidmar, 2346 Blue Island Ave.; tajnik: William Laurich, 1900 W. 22nd Place; blagajnik: John Zvezich, 1951 W. 22nd Place. Vsi v Chicago, Ill. Društveni zbiratelj: Fr. M. Roth. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani, 22nd Pl. and Lincoln St. Chicago, Ill.

Društvo sv. Janca Krstnika, št. 71, v Collinwood, O.

Predsednik: Chas Krall, 385 E. 165 St.; tajnik: Frank Rupert, 690 E. 159th St.; blagajnik: Frank Miršek, 10017 Holmes Ave. Vsi v Collinwood, Ohio. Društveni zbiratelj: M. C. Davis. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v Slovenskem domu, Holmes Ave.

Društvo sv. Barbare, št. 72, v Taylor, Wash.

Predsednik: Ciril Ecmene, Taylor, Wash. tajnik: Andy Gorjup, Taylor, Wash.; blagajnik: Andy Gorjup, Taylor Wash. Društveni zbiratelj: Dr. Corson. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob deset uri popoldne pri bratu A. Gorjup.

Društvo sv. Janca Krstnika, št. 73, v Cummingsburg, Pa.

Predsednik: John Samida, Box 525; tajnik: John Koprivšek, Box 514; blagajnik: Andrew Milavec, Box 31. Vsi v Meadow Lands, Pa. Društveni zbiratelj: S. N. Dagne. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9 uri popoldne v Bear Hall, Meadow Lands, Penna.

Društvo sv. Jozefa, št. 75, v Oregon City, Ore.

Predsednik: Joseph Mrak, 18th & Taylor St.; tajnik: John Kobljar, Box 225; blagajnik: Bartol Lutar, Vsi v Oregon City, Ore. Društveni zbiratelj: Dr. Mettner. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v McLaughlin Hall.

Društvo sv. Štefana, št. 77, v Greenburg, Pa.

Predsednik: John Krofina, R. F. D. 7, Box 214; tajnik: Louis Fink, R. F. D. 7, Box 41; blagajnik: Louis Brogar, R. F. D. 7, Box 35a. Vsi v Greenburg, Pa. Društveni zbiratelj: M. J. Potts. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostoru ga. Mary Hines, Highlandville Hall.

Društvo sv. Alojzija, št. 78, v Salida, Colo.

Predsednik: Anton Milavec, R. F. D. 10, 106 A; tajnik: Jakob Evans, 611 W. 2nd St.; blagajnik: Math Mautz, R. F. D. 79. Vsi v Salida, Colo. Društveni zbiratelj: C. Rex Fuller. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Alojzija pri rudotopylnici.

Društvo sv. Barbare, št. 79, v Helliwood, Pa.

Predsednik: Frank Lozar, Box 133; tajnik: Anton Šmon, Box 144; blagajnik: Nikolaj Karlovich, Box 68. Vsi v Helliwood, Pa. Društveni zbiratelj: H. W. Lloyd. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne pri sobratu Anton Šmonu.

Društvo sv. Jeronima, št. 81, v Aurora, Illinoia.

Predsednik: Joseph Verbič, 696 Grank Boulevard; tajnik: Martin Jurkas, 515 Aurora Ave.; blagajnik: Frank Lakar, 615 Aurora Ave. Vsi v Aurora, Ill. — Društveni zbiratelj: John Witt. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v svoji lastni dvorani.

Društvo sv. Janca Krstnika, št. 82, v Sheboygan, Wis.

Predsednik: John Mrvar, 514 North 9 St.; tajnik: John Mrvar, 514 N. 9 St.; blagajnik: Joseph Pobešek, 518 North Water St. Vsi v Sheboygan, Wis. Društveni zbiratelj: A. J. Gutsch. — Seja vsaki drugi četrtek v

Arabela.

Roman. Pisala Pavlina Pajkova.

(Nadaljevanje.)

Arabela, gledajoč na zavitek z listinami, nenadoma zasliši za seboj brze korake. Obrne se in zagleda teto Karpelesovko, ki se malomarno oblečena, vihroma približuje z vrtnarico Rozo tajnemu mestu v kleti.

"Kaj iščeš tu, Arabela?" reče burno, ko zagleda deklica, a njene oči iščejo hlastno nekaj na pokojni blaznici. Ker pa ne najde, česar išče, obrne se proti vrtnarici ter jo poprašuje v skrbeh:

"Kam pa je izginil oni zavitek, Roza? Saj veš, kaj menim."

"Držala ga je še v roki, ko sem jo pokrila s prtom," odvrne vrtnarica bojazljivo. Pomenljivo pa pogleda Arabelo, kakor da hoče reči: "Ali ste ga vzeli vi?"

Karpelesovki ne uide oni pogled. Njeno lice postane nenadoma mlajsko-rumeno, in njene oči se široko upirajo vsled nekake skrivnega strahu. Potem pa reče Arabeli z negotovim glasom:

"Arabela, ti se vendar nisi prežrnila?"

"Sem se!" pretrga ji deklica besedo in stisne na prsi kakor v obrambo papirni zavitek. "Iz tih spisov hočem zvedeti, zakaj ste to nesrečno ženo skrivali in zapirali kakor jetnico."

"Ti si upaš segati v moje zadeve!" odvrne Karpelesovka, razsrjena in prestrašena obenem ter ji hoče siloma iztrgati iz rok spise.

"Upam in hočem tudi iztakniti to skrivnost!" odvrne Arabela z glasom, kateremu se je poznalo, da bo ona tudi storila, kar trdi. "Šlutim, da je s to revico v zvezi neko hudodelstvo. Zato ne bom samo čitala, kar je ona lastnorodno napisala, temveč hočem tudi naznaniti gosposki, da ste več let zapirali blazno ženo, ki je naposled zaradi nečloveškega stanovanja v kleti in zavoljo slabe potrebe rano umrla."

Eden trenutek se je videl nekonični strah z vse Karpelesovkine postavbe, a potem ji oči ježno zablistejo, usta se ji zaničevalno razkrijejo, in ona odvrne sicer mirno, toda s škodoželjnim naglasom:

"Stori to, ako se ti mudi. Idi, odkrij svetu lastno sramoto — sramoto svoje matere!"

Arabela se zgane pri zadnjih besedah in pogleda neverno teti v obraz. Mislija je, da jo hoče teti samo oplahiti. A kar je čitala v njenem hudobnem pogledu, to ji je bilo najzgovornejše zagotovilo.

Tema se ji stori pred očmi, kri ji poasi gine iz lice, njena čutila oslabé, telo ji začne omahovati in s srce pretresujočim vzklikom: "Moja mati!" se zgrudi nezavestno vrtnarici v naročje. Karpelesovka pa skoči kakor tigrin na svoj plen in pobere zavitek, ki je Arabeli omedlel padel iz rok.

Rozu poskuša, kako bi nesla nezavestno gosposko iz kleti, a ker je sama slabotna, ne more vzdržati njenega trupla. Strese jo pa zato tem krepkeje, da jo oživi, in to se ji je tudi kmalu posrečilo.

Ko odpre Arabela oči, ozre se okoli sebe. Prvi trenutek se ne more domisliti, kje je; ko pa pride nekoliko k sebi in se ji povrne zavest in spomin na to, kar je ravno doživela, hoče jo zopet prevzeti omotica.

"Uboga gospodična!" tarna zdaj vrtnarica, hoté utolažiti jo. "Kakšno neverjetno novost ste uškali. Kdo bi si bil mogel kdaj domisljevati, da bi bila ona nesrečnica — vaša mati! Kako obžalujem, da sem jo slednji čas zamarjala in pozabljala redovito ji donasitati hrani!"

Arabeline oči srdito zažare, ko ji Rozu to odkrije, ter hoče pahniti ženo od sebe. Ali predno to stori, prevlada neki občutek velkodušja njeno strast, in ona reče proste:

"Vodite me k materi; preslabo se čutim, da bi se držala pokonci."

Rozu ji voljno pomaga.

"O, mati, mati!" zakliče obupno Arabela, ko se mrtvi blaznici približa, spusti se na kolena pred njeno ležišče in zagrebe obraz globoko v vglavje poleg materinega lica. Potem nastane tišina. Le zdaj pa zdaj se čuje pretrgano Arabelino ihtenje.

Oni trenutek, ko za vselej mater.

umolknejo usta, ki so vedno za nas imela nasmeh, oni hip, ko se zapre za vselej oko, ki je žarelo o naši sreči in se solzilo o naši nesreči: ta trenutek je najbradkejši ljubečemu sreči!

Arabela ni sicer teh sladkosti uživala od svoje matere, a zato je tembolj obžalovala njeno izgubo. Saj so ji hudobne roke odtegnile srečo, katera je otroku namenjena, dokler mu je dano uživati neprenehljivo bližino materinega srea. Čutila je to in bila prepričana, da je njena mati postala blazna šele tedaj, ko so ji vzeli ujo, njenega otroka. Tedaj je bila res ona ono dete, po katerem je blaznica brez miru toliko vzdihovala!

Pri tej misli se vzbudi nenadoma v njej z vso močjo otroška ljubezen. Deklica privzdigne glavo in iskreno poljubuje mrtlo lice svoje nesrečne matere.

Potem ko je dolgo molila kleče in se izjokala, vstane nekoliko potolažena. Z Rozo se pomenkuje, kako se ima materi napraviti dostojen pogreb.

Nekoliko ur pozneje leži Arabela mati na bogatem odru v Rožinem stanovanju, obdana z vsemi sočutnimi izkazi, ki se le napravljajo drageemu pokojniku v zadnje slovo.

XIV.

Arabela ni sodnji odkrila hudodelstva, katero so Karpelesovi učinili njeni materi. Ko bi blaznica ne bila njena mati, bila bi te korake brez dvoma storila. A tožiti lastne sorodnike in s tem vendar niti sebi, niti dragi pokojniku v ničem hasniti, to se ji ni zdelo primerno. Mogoče je bilo celo, da bi bila ona s tako pritožbo le sebi v nekem oziru škodovala. Saj bi se s tem znova vzbudila pozornost na že davno pozabljene neugodnosti v rodbini, in kar bi njo najbolj bolelo, pretresevale bi se bile še enkrat mladostne slabosti njene matere. Zato je to žalostno dogodbo proti vsakemu zamolčevala. Pustila je, da so Karpelesovi njeno mrtvo mater pri gosposki naznanili kot tujo beračico, katero so baje nezavestno našli v jutro zarana pred hišnimi dverni in ki je potem kmalu umrla. Hotela pa je Arabela od njih zahtevati račun o tem vnebovpijočem hudodelstvu, in sicer brz, ko se bo čutila manj razdraženo in ko bo pokojnica že zenjli izročena.

Medtem je bivala deklica v vrtnaricinem stanovanju poleg drage mrtve. Sprejemala ni nikogar, niti tete Karpelesovke, katera je hotela posili govoriti z njo. Karpelesovi pa so, da bi zakrivali svojo zadržo, Arabelo obrekovali in zasnehovali jo, ker je bila za tujo beračico naročila slovesen pogreb. Rekli so, da je zapravljiva in da se je samo zato izkazala, da bi po mestu hvalili njeno radodarnost.

Vendar pa so bolj bližnji znanici kmalu zasluhtili te zapletke in se na skrivnem hudovali nad meto-veškim dejanjem Karpelesovih, ali javno ni si nikdo upal izreči svojega mnenja. A zaupnost do navidezno bogatega žida in vera v njegovo poštenost je začela sedaj omahovati. Vsak, kdor je imel z njim kupčijsko delo opravljati, zdel se je za čim prej iznebiti, osobito pa njegovi upniki, ki so sklenili prej ko mogoče z njim priti na fišto.

Tudi Samuelu ni ostala ta dogodba tajnost. Brz potem, ko se je bila Karpelesovka iz kleti vrnila v svojo sobo, je čul Samuel živahno govorjenje med rodiljii. Iz tega je sklepal, da se je njena nekaj posebnega pripetilo. Vprašal je mater po vzroku, in ona mu je res odkrila vso resnico, katere hitak ni bilo mogoče še dalje zakrivati. Vendar pa mu je skrbno zamolčala spise, katere je hranila o mrtvi blaznici.

Samuel je bil neprijetno zadet vsled temovosti. Privč se mu je zdelo ravnanje rodiljev z rajno blaznico brezsrčno, tudi če bi se bila ona res tako hudo pregrešila, kakor je trdila mati; drugič pa je vedel, da je zdaj z Arabelo vse končano, kakor jo je on poznaval. Saj se je že prej vedno branila, postati mu soproga; zdaj pa bo imela sovraštvo do njegovih rodiljev ter porabila to pribliho, da prekliče dano besedo. V izgovor mu trdila, da noče stopiti v ožjo zvezo z ljudmi, ki so ji umorili

Romanca dveh hladnokrvnih pariških morilcev.

Madama Bessarabo, ki je priznala, da je stlačila truplo svojega umorjenega moža v kovčeg ter ga poslala proč, ter Landru, ki je obtožen, da je umoril in sežgal dvanajst žensk, sta se sestala v ječi ter se saljubila drug v drugega.

(Konec.)

Komisar je poslal v Nancy dva detektiva s čekom in tam sta vzela ven kovčeg. Ko sta ga odprla, sta našla v njem truplo gospoda Bessarabo, zganjeno skupaj kot žepni nož, pokrito z neprodinim platnom ter povezano z močnimi vrvmi.

Ko se je madami Bessarabo predočilo to dejstvo, ni niti trenila z očesom ter tudi ni pokazala niti najmanjšega znamenja, da je ginjena ali presenečena. Hladno in zbrano je rekla:

"Jaz sem storila to. Pretekli petek je postopal mož z menoj — kot zverina. Preključal je ter me pretepal."

Sklenila sem umoriti svojega moža. V svojem duhu sem natančno izdelala celi načrt. Moja hči ni bila zapletena v stvar ter tudi ni vedela, da je njen oče mrtev, dokler ni bila aretirana z menoj kot skrivka.

Ponoči sem imela vedno revolver pod svojim zglavjem. Vedela sem, da ga bom nekega dne rabila. Moj mož je prišel v isti noči k meni in ko se je približal moji postelji, sem se mu nasmehnila. Legel je poleg mene na posteljo in ko je zatisnil oči, sem prišla za revolver ter ga trdno držala v svoji roki. Nato pa sem ga

To prepričanje ga je tako pretreslo in užalostilo, da je celo pozabil in dabolj. Ko pa se je ura, določena za dvoboj, približevala, ni se več čutil razpoloženezanj. Odposlje kratko pismo profesorju in mu naznani, da mu važnejši opravki ne dopuščajo, bojevati se z njim. Življenje mu hoče priznati, zahteva pa od njega, naj čim prej odpotuje.

Ko je profesor prečital Samuelovo pismo, reče zaničevalno: "To je mož! Bogme, ta žid nima niti trohe moža v sebi!" Hoče mu potem odpisati, da ne odstopi od svojega sklepa in da se ima to izvršiti, o čemur sta se snoči pogodila. A sedaj se domisli svojih starih, bolečnih rodiljev, spomni se Arabeline prošnje in vrže pero proč, katero je že držal med prsti, da bi odgovoril Samuelu, in vzdigne globoko. Čutil se je, kakor da se mu je s Samuelovo odpovedjo odvalil težek kamen od srca. Kakor pomlajen hodi brže po sobi gor in dol, jemlje zadržo več knjig eno za drugo v roke, pogleda nekoliko vanje, potem pa jih z nasmehom kmalu zopet odloži. Z veseljem opazuje vsako podobo na steni, vsak kos pohištva v sobi, kakor da bi hotel reči: Bom še naprej živel in bival z vami.

Kamor se je oziralo njegovo oko, povsod je nahajalo znamenja ljubeče matere roke. Ona si je prizadevala, da napravi sinu nekako prazničen prihod in da mu s tem bolj ko mogoče olajša kratko bivanje pri rodiljih. Vse to pa je bil on snoči v skrbeh prežrl. Zdaj šele je prav živo začutil, kako rusnično ga je Arabela opominjevala na mogoče nasledke v dvoboju, katerega je bil on lahko miselno sprejel. "Ubogi, ubogi moji rodiljii!" vzdihne ginjen z nekim trepetom. "Kako bi bilo vama pri sreči, ko bi se bil sploh bojeval! Ali bi me ne bila lahko celo sovražna Samuelova krogla zadela?"

Vztrajnost in tipljenju in moč, s katero prenašamo v življenju hud udarec, zapustita trdnega človeka šele tedaj, ko mine nevarnost.

Profesor se je sedaj z grozo popraševal, odkod je snoči vzel srce in pogum, da je sprejel dvoboj, v katerem ga je vsled nespretnosti čakala gotova smrt. Blagoslovjal je ugodni slučaj, ki je odvrnil tako nesrečo njemu in nezalcijv udarec rodiljem.

"Odslej pa se hočem zopet le po svoji volji ravnati, ne po tvojih ukazih, gospod Samuel," tako opomni ponosno in zravna svojo postavo. "Ukazujes mi, ti modrijan, naj nemudoma odpotujem! Kdor je tako omahljiv, da se zavoljo 'važnih opravkov' odteguje častni dolžnosti, ta nima več pravice zahtevati, da bi se pokorilo njegovim željam." In sedaj je sklenil ostati pri svojih rodiljih, dokler ne bo njegovega do-pusta hooec.

(Dalje prihodnjaj).

pritisnila k njegovi glavi ter ustrelila.

"Pok me je vznemiril. Bala sem se, da ga bodo čuli zunaj. Vse pa je ostalo mirno. Videla sem da sem ubila svojega moža ter bila vesela, da je vsega konec. Ko sem tako ležala na postelji, sem vedela, kakšna bo moja naslednja naloga in sicer, kako iznebiti se trupla."

Pozvonila sem in ko je prišla služkinja, sem ji rekla, naj pokliče mojo hčerko. Ko je prišla hčerka, sem jo prosila, naj mi privleče veliki kovčeg, kar je tudi storila. Privlekla ga je prav do vrat spalnice. Domnevala je, da ga rabim za obleko. Povedala sem ji namreč, da bova odpotovali naslednjega dne.

Ko je odšla iz sobe, sem potegnila truplo svojega moža iz postelje. Skrivila sem truplo ter ga povežala z vrvmi, katere sem imela pripravljene. Nato pa sem ga dvignila ter vrgla v kovčeg.

Potem, ko sem storila to, sem bila popolnoma mirna, legla nazaj v posteljo ter zaspala. Spala sem popolnoma mirno. Naslednjega dne, zjutraj, sem napravila nekaj oblike v nadaljni kovčeg, nakar sva se odpeljali z dvema kovčegoma v enem je bila obleka, v drugem pa truplo mojega moža.

Kovčeg, ki je vseboval truplo mojega moža, sem poslala v Nancy, kajti imela sem namen, iznebiti se ga pozneje. Drugi kovčeg pa sem poslala v svojo poletno vilo. Vsled tega sem se vrnila v Pariz ter vzela hčerko s seboj na vožnjo po jezeru Enghien. Ko sem bila v čolnu, sem spustila revolver preko strani čolna, da se je pogreznil v blato. Ko je bilo to končano, nisem imela nobenega strahu pred škodljivimi dokazi. Že prej sem uničila posteljno perilo, omadeževano od krvi. Bila sem popolnoma zadovoljna, da je vse varno pred prežečimi očmi polheje.

Vsled čudnega slučaja ne pripoveduje mati in hči nikdar dvakrat iste povesti. Ko je bila zaslišana njena hčerka, je rekla, da je čula strel iz revolverja, da je prišla po stopnišah navzdol ter videla svojega očca mrtvega. Rekla je tudi, da je pomagala spraviti materi truplo v kovčeg.

Ko se madama Bessarabo to čula, je odločno zanikala, da je imela njena hči kaj opravka z umorjenim. Stališče, katero je zavzemala madama Bessarabo tekem cele preiskave, je celo dovedlo do misli, da je bila mogoče gospodična Jaques sama, ki je izvršila umor in da je mati morda iz materinske ljubezni, prevzela krivdo nase.

Važno pri celi stvari pa je, da se madama Bessarabo ne drži iste povesti od enega zaslišanja do drugega. Šele pred kratkim je zanikala, da je ona vzročiteljica zločina. Ko ji je sodnik očital, da si vedno nasprotuje v izjavah in ko jo je direktno vprašal, katera izmed oseb je dejanski izvršila umor, je rekla:

"Zakaj to — ona ali jaz? Ni moja stvar najti to 'drugo osebo'. Bil je neki mož, ki je izvršil samomor dva dni pozneje."

Ne govorite o tem, — jo je prekinil sodnik. — Človeka, katerega omenjate, se ne sme mešati v to zadevo.

Pa tudi vi ne smete dvomiti o moji odkritosrčnosti, — je odvrnila madama Bessarabo cinično. — Jaz ne dolžim nikogar.

Izgovorili ste vendar ime moža, — je odvrnil sodnik, — ko sem vam prepovedal.

Če bi hotela lagati ter si izmišljati, bi lahko našla več načinov. Zakaj pa bi radi obdolžili mojo hčer? Če hočete imeti krivca, tukaj je — jaz. Prisegam, da je moja hčerka nedolžna.

Ko so jo nadalje obspali z vprašanji, je poslala madama Bessarabo nestrpna ter rekla:

Jaz imam obilo hladne krvi. Osemkrat sem šla preko oceana, sredi torpedov in nevarnosti. — Videla sem topove v mehiški revoluciji. Znam voziti avtomobil. Če bi jaz ubila svojega moža, bi ga lahko naložila v avtomobil ter vrgla v ocean ob oseki.

Sodnik je bil že jesen ter rekel: — Potem pa mi pojasnite, kako so vašega moža našli v kovčegu. — V kovčegu! — je odvrnila madama Bessarabo. — Le vi ste oni, ki pravite, da je bilo truplo

Na drugi sirani pa je hčerka ravno tako interesirala pri tem, da zavaruje vater, kot hoče mati zavarovati svojo hčer. Tekom preiskave je priznala, da je podala nekaj izjav, ki niso popolnoma ko rektne, a rekla, da je storila to v namenu, da bi ne bila njena mati obtožena.

Zanimanje za slučaj madame Bessarabo je intenzivno radi stališča, ki ga je zavzemala v pariški družbi. Pod pisateljskim imenom "Hera Mirtel" je pisala pozicijo in prozo. Njena dela so ultra-moderna, nekoliko koruptivna značaja, a kažejo nekaj originalnosti.

Glasi se tudi o njej, da se peča s klicanjem duhov ter s strašno praktiko "oboževanja hudiča" — ter s takozvano "črno mašo". Njen sijajni salon je bil dolgo časa zbirališče markiz, grofic in dam z "visoke" družbe, ki so se zanimale za take skrivnostne in nemoralne obrede.

Pri izvrševanju teh skrivnostnih obredov ji je pomagal nek propadli in zavrženi bivši duhovnik, ki je "maševal" ter pomagal pri drugih sakrilegijih take vrste.

Ob neki priliki, na taki spiriistični seji, je baje poklicala dnha očarljive madame Pompadour, — najbolj znane kurtizanke francoskega dvora. Tako prepričevalen je bil pogovor med madam Bessarabo ter lepotico osemnajstega veka, da so poslušalci pričeli obsojati francosko republiko ter zasnovali novo zaroto za ustanovljenje monarhije.

Od onega časa se je smatralo Hero Mirtel za nasprotnico republik.

Ker se je madama Bessarabo večkrat "zamaknila", so izjavili nekateri njeni prijatelji, da je mogoče izvršila umor v takem stanju. To bi se popolnoma srijnjalo s hladnokrvnostjo, s katero je celo nož ležala poleg trupla. Tudi bi pojasnilo, zakaj je priznala zločin, umaknila nato svojo izjavo ter si tako pogosto nasprotovala v izjavah.

Prvi mož madame Bessarabo M. Jacques si je pridobil veliko premoženje z mehiškimi petrolejskimi vreči. Hiral je na neki čudni bolezni, ki je polagoma glodala v njem, in vrnil se je iz Mehike v Francijo, da ozdravi, a že predno so mogli francoski zdravnik iznajti, kaj je pravzaprav z njim je strel iz revolverja napravil ko nee njegovemu življenju. Glasilo se je, da se je ustrelil iz strahu pred bankrotom, a pozneje se je izvedelo, da je zapustil svoje premoženje v znesku enega milijona dolarjev svoji ženi.

Njen zadnji mož, žrtve iz kovčega, je tudi napravil precej denarja. Spekuliral je namreč z mehiškimi petrolejskimi akcijami na pariški borzi. Njegovo resnično ime je bilo Izmael Weissman, a to je izpremenil v Bessarabo, da bi vsakdo na prvi pogled ne spoznal da je galijski žid.

Romanca med Landrujem ter madamo Bessarabo je najnovejši gr izvora. Nekega dne, ko je bila madama Bessarabo poklicana v urad sodnika Bonina, da jo zaslišijo se je tam slučajno sestala z Landrujem, kojega zaslišanje je sodnik ravno zaključil. Odvetnik je oha predstavil in Landru se je globoko priklonil pred madamo Bessarabo ter rekel s sladkim glasom:

— Madama, čast mi je, sestati se z vami.

Ko se je madama Bessarabo vrnila v jetnišnico St. Lazare, je bilo videti, da je napravil sestanek z Landrujem naujo velik utak. Napram neki nsmiljenki se je izrazila:

— Kakšen žavalir! Če bi imela v svojem življenju srečo, da bi lastovala takega moža, kako drugačne bi bile sedaj stvari!

Madama Bessarabo piše sedaj v ječi slavošpev na Landruja ter ga namerava objaviti, kakor hitro bo prišla iz ječe.

Tako je usoda končno spravila skupaj dva najbolj hladnokrvna morilca, kar jih zaznamujejo v zadnjem času anale francoske kriminalistike.

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vozni lišček iz stare domovine za Vašo družino, sorodnika ali prijatelja. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejšo in skušeno slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK (potniški oddelak)

51 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ali je vaš jezik pobeljen? Ako je, vzemite to naznanje kot za svarilo. Jezik, ki je pokrit z belo ali rjavjo plastjo navadno pomeni, da so v neredu jetra in prebavni aparat.

Severa's Balzol

(preje Severov Življenski balzam) in balzamski tableti, kakor tudi tekočina in tableti skupaj, popravljajo tako pokvarjenost. Popravljajo jetra, povzročajo tek in uredijo prebavo. Pravo zdravilo za ponavljajoča se zaprtja. Cena 85c. Pri lekarnjih.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

SAMO TA-MESECO

Je čas kupiti poceni je obdelano farmo Kdor nima \$1,500.00, naj ne kupi farmo, zato ne odlašajte, dokler jih imate. Za podrobnosti pišite in priložite znamko za 2c. GEO. SHALTZ, 415 Euclid Ave., Akron, Ohio.

FARME naprodaj.

Ker mi je zmanjkalo spomladanskih cenikov, sem prisljen izdati druge. Vsi tisti kateri ste pisali po spomladanski cenik, boste dobili tudi novega. Ako se je pa kdo preselil, ga prosim da mi naznani novi naslov. Ceniki bodo tiskani v angleškem jeziku, saj ima vsaka družina otroke, kateri znajo čitati. Ti vam bodo lahko raztolmačili, kaj se dobi s katero farmo. To je meni velika olajšava zaradi druge narodnosti. V ceniku bo raznovrstnih slik farmarskih poslopij.

JOHN ZULICH FARM AGENCY

6313 St. Clair Ave., Cleveland, O.

DOMAČA ZDRAVILA

katera priporoča mgr. Kneipp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik. MATH. PEZDIR P. O. Box 772, City Hall Station New York City

IZNAJIDITELJI

Prišite za knjižico glede iznajdb in patentov. Poslali je bomo samostoj. Za točno, strokovnjško in zanesljivo uravnavo vsakega patenta pišite na nas, patenine advokate ki imajo velike let izkušnje. Noben vam ne more bolje urediti. V vsakem lastnem interesu je, da nam pišite za patenino knjižico. A. M. WILSON, Inc. Registered Patent Attorneys 320 Victor Bldg., Washington, D. C.

NAZNANILO.

Lorain, Ohio. Članstvu Kluba "Lipa" se naznanja, da se zagotovo vdeležijo mesečne seje v nedeljo 5. junija ob 7. uri zvečer v Al. Virantovi dvorani. Ukreniti je treba glede vrtno veselice, kakor tudi voliti novi odbor za prihodnjo polovico poslovnega leta, zato je potreba, da ste gotovo vsi navzoči. J. Bras, tajnik.

Rad bi izvedel za mojega prijatelja RUDOLFA ČESNIK KAMEROV, doma iz Palčije na Notranjskem. Jaz mu imam dosti važnih reči sporočiti iz starega kraja. Kdor ve za njegov naslov, prosim, naj mi ga blagovolji naznaniti, ako on sam here ta oglas, naj se mi pa sam javi. Moj naslov: Frank Česnik, Box 569, Morgantown, W. Va. (2-3-6)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specializirani v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh možnih bolezni. Eastrupljanje krvi zdravi v glasovitem 60c, ki ga je izumel dr. prof. E. Ulich. Če imate mogoče ali mehuro, če so vam v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pritisite in iztisite vam buni kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nase. Vse možne bolezni zdravim po očiščeni metodi. Kakor hitro ozdravite la vam preneha skriva, ne čakajte, temveč pritisite in jaz vam ga bom sopes povzrl. Hystrolo ali vodno kilo ozdravim v 10 urah in sicer brez operacije. Sposoben mehurja, ki povzroča bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puhanju vode, ozdravim v gotovost. Revmatizem, trganje, bolečine otekline, aritmijske, škrofile in druge bolezni, ki nastanejo v mladosti, ste prvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati. Nekateri drugi zdravniki rabijo toliko, da vas razumejo. Jaz znam jeziki iz starega kraja, zato vas lahko ozdravim, ker vas razumem slovenski. Uradne ure: od delavnic od 9. do 6. 30. nedeljah od 9. do 5.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija: Beograd, Celje, Dabrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija: Trst, Opatija, Zadar.

Nemška Avstrija: Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.

Istavlja tudi čeke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvršna-udno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovensci, prijatelji in poznavalci naše banke so vjudno naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanice iz Hravske, Dalmacije, Istre, Goriške in Črnogore.

FRANK SAKSER STATE BANK FRANK SAKSER, predsednik.

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski spisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

Prvo poglavje.

V četrtek, dne 9. julija 186—, sta vstala Žan Berto in njegov sin, dobro znana v Orcivalu kot delomrzna in divja loveca, ob treh zjutraj, ravno ko je napolnjen dan v namenu, da gresta loviti ribe.

Vzela sta s seboj svoje truke in palice ter odšla po očarljivi poti, zasenčeni z akacijami, katere vidite z železniške postaje v Evry in ki vodi od gralu Orcivala pa do reke Seine.

Šla sta naprej proti svojemu čolnu, ki je bil pritrjen, kot ponavadi, nekako petdeset jardov nad mostom iz železne žice, preko nekega polja, ki meji na Valfeji, ponosno posestvo grofa de Tremorel.

Ko sta dospela do brega reke, sta odložila svoje palice in Žan je skočil v čoln, da zmeče ven vodo, ki se je nabrala na dnu čolna.

Ko se je tako na izurjen način posluževal lopate, je zapazil, da so ene izmed vilic za veslo popustile.

Filip, — je zakričal svojemu sinu, ki je bil zaposlen z razvozljanjem neke mreže, — prinesi mi kos lesa, da napravim nove vilice za veslo.

Dobro, — je odvrnil sin.

Na polju ni bilo nobenega drevesa. Mladi mož je vsled tega obrnil svoje korake proti parku gradu Valfeji, ki se je nahajal v razdalji par lučajev.

Popolnoma neupoštevajoč člen 391. kazenskega zakonika je skočil preko širokega jarka, ki obdaja posestvo grofa Tremorela. Nameraval je odrezati eno vejo z ene izmed starih vrb, ki so se na dotičnem mestu dotikale vodne površine v jarku.

Komaj je potegnil iz svojega žepa nož ter se ozrl naokrog z nemirnimi pogledom, ki je lasten divjim lovecem, ko je že pritrjena zakričal:

Oče, oče, semkaj, oče!

Kaj pa je? — je vprašal stari divji lovec, ne da bi prestal s svojim delom.

Pojdite, sem, oče, — je nadaljeval Filip. — Za božjo voljo, pridite sem, hitro!

Žan je spoznal po tonu glasu svojega sina, da se je pripetilo nekaj izvanrednega. Vrgel je v stran svojo lopato in ker ga je strah popolnoma prevzel, je bil v treh skokih v parku. Tudi on je obstal, prevzet od groze, vpricho prizora, ki je tako prestrašil Filipa.

Ob obliki reke, med štiri in travo, je ležalo truplo neke ženske. Njeni dolgi, razkuštrani lasje so se izgubljali med vodne rastline. Njena obleka iz sive svile, je bila omadeževana z blatom in krvjo. Celi zgornji del telesa je ležal v plitvi vodi in njeno lice je bilo pogreznjeno v blatu.

Umor! — je zamrmral Filip, kojega glas se je tresel.

To je gotova stvar, — je rekel Žan brezbrizno. — Kdo pa more biti ta ženska? Človek bi kmalu rekel, da je grofica.

Bomo videli, — je rekel mladi mož. Napravil je korak proti truplu, a njegov oče ga je prijel za roko.

Kaj pa hočeš storiti, ti osel? — je rekel, — Nikdar se ne smeš dotakniti trupla umorjenega človeka brez zakonite avtoritete.

Ali res mislite tako?

Gotovo. Za to so določene kazni.

Potem pojdiva ter obvestiva župana.

Zakaj? Ali niso ljudje tu naokoli še dosti proti nam? Kdo ve, če bi ne sumili naju...

Oče...

Če grem ter obvestim gospoda Cureoa, naju bo vprašal, kako iz zakaj je prišlo do tega, da sva se nahajala v parku grofa ter izšla to. Kaj tebi zato, če je bila grofica ubita? Našli bodo njeno truplo brez naju. Pojdiva proč.

Filip pa se ni premaknil. Povesil je svojo glavo, si podprl z roko brado ter razmišljal.

Midva morava to naznaniti, — je rekel trdno. — Midva nisva nikakva divjaka. Povedala bova gospodu Curtoa, da sva zapazila truplo, ko sva se peljala s čolnom mimo parka.

Stari Žan se je najprvo upiral, a ko je spoznal, da bo šel sin, če treba, tudi brez njega k županu, se je udal.

Nato sta zopet skočila preko jarka, pustila svoje orodje na polju ter odhitela urnih korakov proti hiši župana.

Vas Orcival, ležeča nekako miljo proč od Corbeil, in desnem bregu reke Seine, je ena najbolj mičnih vasi v okolici Pariza in to kljub peklenski etimologiji njenega imena. Veseli in lahkomišljeni Parizani, ki se potikajo v nedeljah po poljih ter so bolj škodljivi kot eele jate srak in kavk, niso še razkrili te mične pokrajine. Duh raznolikih evetk se še ni umaknil smradljivim duhovom, prihajajočim iz kavarniških kuhinj in glas piščalk na ladajah ni še nikdar izzval tamkaj odmeva. Ležeče ob nežno dvigajočem se bregu reke Seine, se skrivajo bele hiše vasi med zelenjem in nad vsemi se dviga zvonik cerkve, ki je pravi ponos tega kraja. In vseh straneh je videti obdelana polja, skrbno negovana. Z gorenjega dela vasi je mogoče videti stolpce najmanj dvajsetih gradov. Na desni strani se širi gozd Moprevoar in tam stoji tudi lepo poletno bivališče grofice de la Breš. Nasproti, na drugi strani reke, je videti Muso in Petit-Bourg, starodavno posestvo družine Agnado, ki je sedaj lastnina nekega slavnega izdelovalca kočij. Na levi strani pripada krasna zemlja grofu Tremorel in v daljavi je videti Corbeil. Veliko poslopje, kojega strehe so višje kot vršiči hrastov, pa je mlin Darbie.

Župan Orcivala je stanoval v lepi hiši na gorenjem koncu vasi. Preje izdelovalec suhe robe je pričel gospod Curtoa kupitjo brez denarja v žepu in po tridesetih letih napornega in neumornega dela se je umaknil v privatno življenje z okroglimi štirimi milijoni frankov.

Hotel je živeti mirno in udobno s svojo ženo in svojimi otroci, pozimi v Parizu, poleti pa na svojem posestvu na deželi.

Naenkrat pa so opazili drugi ljudje, da postaja zelo nemiren. Ambicija se je vgnezdila v njegovem srcu. Napel je vse sile, da se ga prisilijo sprejeti županstvo v Orcivalu. To čast je sprejel, popolnoma v samoobrambi, kot vam bo gotovo povedal. Ta urad je bil zanj obremen njegova sreča in njegov obup. Na zunan je bil obup, na znotraj pa vjir resnične sreče.

Vsakdo je še trdno spal v hiši župana, ko sta oba Berto, oče in sin, potrkala na njegova vrata. Trenutek pozneje se je pokazal v enem izmed oken v pritičju služabnik, še vedno napol speč.

sta oba pregovorila služabnika. Konečno sta prišla oče in sin pred majhnega človeka, debelega in rdečega, ki je bil videti zelo razkačen, ker se ga je tako zgodaj izvelelo iz postelje. Bil je gospod Curtoa.

Obiskovalec sta preje sklenila, da bo govoril Filip.

Gospod župan, — je rekel, prišla sva, da vam naznaniva veliko nesrečo. Zločin je bil izvršen na posestvu gospoda de Tremorel. Župan je bil prijatelj grofa. Postal je bledejši kot njegova srajca vspricho te nenadne novice.

Moj Bog! — je zajecal, ker ni bil v stanju kontrolirati svojih čustev. — Kaj pravite, — zločin?

Da, midva sva ravnokar našla neko truplo. Tako gotovo kot ste vi tukaj, mislim, da je to truplo grofice.

Vse časti vredni župan je dvignil roki proti nebu.

A kje, kedar?

Ravno sedaj. Ob vznožju parka, ko sva hotela povleči svoje mreže.

To je strašno! — je vzkliknil dobri gospod Curtoa. — Kakšna nesreča! Tako dobra gospa! To ni mogoče. Vidva se morata motiti. Moral bi biti informiran...

Videla sva razločeno, gospod župan.

Tak zločin v moji vasi! Dobro sta storila, da sta prišla semkaj. Takoj se bom oblekel ter pohitel z vama. Ne, — čakajta. Pomišljal je za trenutek ter nato zaklical:

Baptist!

Služabnik ni bil daleč proč. Z očmi in ušesi, katera je izmenoma pritiskala na luknjo ključavnice, je gledal in prisluškoval z vso močjo. Ob zvoku glasu mojstra mu je bilo le treba prijeti za kljuko ter odpreti vrata.

Gospod ste me poklicali?

Pohiti k mirovnemu sodniku, — je rekel župan. — Niti trenutka se ne sme izgubiti. Izvršen je bil zločin, mogoče umor. Hiteti moraš. — In vidva, — je nadaljeval ter se obrnil proti obema lovecma, — me počakajta tukaj, da se oblečem.

(Dalje prihodnjic.)

Novi kredit za celjsko cinkarno. In še eno je gotovo: Skrahirana buržuazjska Francija jo je zopet enkrat položila s svojo takotiko "de gloire".

Ekonomski finančni komité je odobril na svoji zadnji seji večji kredit za drž. cinkarno v Celju.

Tudi na daljnem vzhodu končen mir.

Sovjetska vlada je dala republik Daljnega vzhoda 3 milijarde zlatih rubljev v posojilo. Vrnilo se bo to posojilo v teku enega leta in sicer v blagu. To so prvi sadovi mirovne politike s sovjetno državo. Kaj še prinese prihodnjost, je težko določiti, a vendar smemo reči, da bo le najboljšje.

Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsa zastopniška mesta potrdilo so sveto, katero je prejel iz njih rojakom sveto ročamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri meseca \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovric

DOCTOR LORENZ EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastupljeno krl, masulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolani v mehuru, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žile, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vam lažje zdravim, ker vas razumem.

CENIK KNJIG

katero se dobi pri Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.		Ne v Ameriko.	
Hitri računar	.65	Šesti del	1.25
Nemški abecednik	.35	Gledališka igra.	
Nemško-angleški tolmač	.60	Kovček Andrejček	.50
Pravilo dostojnosti	.30	Zemljevidi.	
Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan	1.50	Združnik držav	.15
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00	Kranjske dežele	.10
Slovensko-nemški slovarček	1.00	Zemljevid Evrope	.30
Zabavne iz razne druge knjige.		Velika stenaka mapa Evrope	2.50
Amerika in Amerikanci	5.00	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po	.35
Knjiga za lahkomišljeni ljudi, spisal 1. Cankar	1.75	Molitveniki.	
Pet tednov v zrakovlovu	2.00	Rajski Glasovi, v platno vezano	.30
Doli z očesjem	.80	v usnje vezano	1.80
Zbrani spisi Jakob Alečovec		v kost vezano	1.70
Kako sem se jaz likal		Šveta Ura, v platno vezano	1.00
Prvi del	1.25	v usnje vezano	2.00
Drugi del	1.25	v kost vezano	1.80
Tretji del	1.00		
Ljubljanske slike.			
Četrti in peti del	1.80		

Opomba: Naročilom se priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakaznici ali poštah znamenk. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

Denver, Colo.: Frank Karabec.

Pueblo, Colo.: Peter Collig, John Gern, Frank Janesch in A. Kuchovar.

Salida, Colo.: Louis Costello.

Somers, Colo.: Math. Kernelj.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Chicago, Ill.: Joseph Bostik, Joseph Blisk in Joseph Be.Šil.

Chicago, Ill.: Joseph Bostik, Joseph Blisk in Joseph Be.Šil.

KRETANJE PARNIKOV KEDAJ PŘIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

OLYMPIC	4. jun.	Cherbourg	ZEELAND	2. jul.	Cherbourg
FINLAND	4. jun.	Cherbourg	AQUITANIA	5. jul.	Cherbourg
PESARO	4. jun.	Genoa	LA LORRAINE	6. jul.	Havre
PANNONIA	4. jun.	Trst	ADRIATIC	6. jul.	Cherbourg
LAFAYETTE	4. jun.	Havre	FRANCE	7. jul.	Havre
ROUSILLON	7. jun.	Havre	PRES. WILSON	9. jul.	Trst
LA TOURAINE	7. jun.	Havre	FINLAND	9. jul.	Cherbourg
SAXONIA	9. jun.	Cherbourg	CRETIC	12. jul.	Genoa
FRANCE	9. jun.	Havre	SAXONIA	14. jul.	Cherbourg
LAPLAND	11. jun.	Cherbourg	MAURETANIA	14. jul.	Cherbourg
ITALIA	14. jun.	Trst	LA SAVOIE	14. jul.	Havre
BELVEDERE	16. jun.	Trst	P. MATOJKA	14. jul.	Genoa
AQUITANIA	16. jun.	Cherbourg	LAPLAND	16. jul.	Cherbourg
MAURETANIA	15. jun.	Cherbourg	OLYMPIC	16. jul.	Cherbourg
CANOPIC	17. jun.	Genoa	ARGENTINA	21. jul.	Trst
KROONLAND	18. jun.	Havre	AMERICA	22. jul.	Cherbourg
LA SAVOIE	18. jun.	Havre	KROONLAND	22. jul.	Cherbourg
ROCHAMBEAU	18. jun.	Havre	ROCHAMBEAU	23. jul.	Havre
AMERICA	22. jun.	Cherbourg	AQUITANIA	26. jul.	Cherbourg
PARIS	25. jun.	Havre	PARIS	27. jul.	Havre
FINLAND	25. jun.	Cherbourg	FINLAND	30. jul.	Cherbourg
OLYMPIC	25. jun.	Cherbourg	WASHINGTON	30. jul.	Cherbourg
COLUMBIA	28. jun.	Trst	ADRIATIC	31. avg.	Cherbourg
BERENGAIA	30. jun.	Cherbourg	BELVEDERE	11. avg.	Trst
POCAHONTAS	30. jun.	Genoa	MAURETANIA	11. avg.	Cherbourg
LAFAYETTE	2. jul.	Havre			

Glade cen za vozne listke in vse druge pojasnila, obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York.

NAREDBA GENERAL. JUGOSL. KONZULATA

Vsak bo lahko dobil potni list, kdor ima dokaze, da je v rnanici jugoslovanski podanik.

Soglasno z zadnjim odlokom ministrstva za zunanje zadeve bo konzulat izdajal potne liste vsem državljanom kraljevine Srbvo, Slovencev in Hrvatov, ki bodo svojim prošnjam za potni list priložili tudi zaostne dokaze o jugoslovanskem državljanstvu.

Ko se bo konzulat prepričal, da so predloženi dokumenti pristni in zadostni, bo dobil prosilec potni list. V slučaju, da bi pa nastali kakšni povišleki, bo izdan potni list šele z dovoljenjem ministrstva.

Ker je število prosilcev ogromno in v vsakim dnem narašča, ni konzulatu mogoče takoj opraviti vsega dela, toda polagoma bodo prihili vsi na vrsto. Nihe naj ne kupi šifkrate prej, predno se osebno ne zgleda na konzulatu ter dobi potni list.

V vsakem drugem slučaju ne bo konzulat prevzel nobene odgovornosti za čakanje v New Yorku, ir če ladja, za katero so vzeli karto, odpluje brez njih.

V dokaz državljanstva je treba predložiti: stari potni list, domovnico, vojaško knjižico, delavsko knjižico, krstni list ali potrdilo okrajnega sodišča v starem kraju. Kdor tega nima, bo dobil potni list šele s posebnim dovoljenjem iz ministrstva.

NAZVANILLO.

Rojakom v državi Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

ANTON GLAŽAR,

ki je bil 3 leta nepretrgano v svetovni vojni. On je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in ga rojakom toplo priporočamo. Sedaj se nahaja v Pittsburghu in okolici.

Upravništvo Glasa Naroda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. BELVEDERE ..... 18. junija COLUMBIA ..... 29. junija PRES. WILSON .... 9. junija

Potom listkov izdanih za vse kraje in Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne udobnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE LAFAYETTE ..... 4. junija FRANCE ..... 9. junija TOURAINE ..... 11. junija ROCHAMBEAU ..... 18. junija LA SAVOIE ..... 18. junija PARIS ..... 25. junija

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije. Hitri parniki s štirimi in dvema vlakoma. Poseben zastopnik Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu na liah parnikov v Havru ter jih točno odpremil kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportiral tekmo vojne na tisoče čehoslovških vojakov brez vse neoprille.

Za šifkrate in cene vprašajte v DRUŽINI PISARNI, 19 State St., N. Y. G ali pa pri lokalnih agentih.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino, sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da se ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in zanesljivo tvrdko FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street New York

Kje je KAREL GODNIK? Leta 1916. je bival pot po naslovom: 1287 E. 55. St., Cleveland, Ohio. Naj se zgleda radi neke denarne pošiljave na: Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (1.3-6)

COLUMBIA GRAMOFONE

OD \$35.50 — \$350.00 — VELIKA ZALOGA — PLČŠČ V VSEH JEZIKIH BREZPLAČNE OBRNIKE DOBITE PRI: VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Pozor!

Slovenci, Hrvati in Srbi ki potujete skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi. Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

August Bach 63 Greenwich Street New York, N. Y.